

BUDAKALÁSZI

XVII. évfolyam | 9. szám
2023. november

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Калазу

1956-os megemlékezés Milosevits Péter Budakalász díszpolgára

A TARTALOMBÓL

- Budakalászáért Emlékérem: Gaján Vilmos és a Lenvirág Táncgyűttes elismerése
- Záró szakaszába ért az új építési szabályozás
- Aki bajban van, továbbra is számíthat a közösség segítségére
- Értékmegőrző kiállítás a Kalászi Idősek Klubjában
- Szécsi Katalin: Amiről a Kádár-korszakban nem beszéltünk
- „A kutatót nem a cél, hanem a kíváncsiság vezérli” – beszélgetés Faigel Gyula Széchenyi-díjas fizikussal
- Siker: több mint ezren vettek részt az őszi Tófutáson

Meghívó

Budakalász Város Önkormányzata szeretettel meghívja
65 éven felüli polgárait idei adventi ünnepségére

2023. december 10. (vasárnap) 15.00 órától
Budakalászi Sportcsarnok (Omszk park 1.)

Fellépő: Solymos Tóni Trió

Részvételi szándékukat december 4-ig
az info@koskarolyh.hu e-mail címen
vagy a 06 70 395 5455-ös telefonszámon
(hétköznap 9 és 16 óra között) jelezhetik.

Szeretettel várjuk Önöket!

AJÁNDÉKCSOMAG

az ellátásban részesülő budakalásziak számára

2023. december 6. (szerda) 8 és 14 óra között

2023. december 7. (csütörtök) 13 és 18 óra között

2023. december 8. (péntek) 8 és 12 óra között

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR

Budakalász, Szentendrei út 9.

BUDAKALÁSZ VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

Súlyos hibákat tárt fel és fontos javaslatokat fogalmazott meg a korábbi ingatlaneladásokat vizsgáló bizottság

TISZTELT BUDAKALÁSZIAK!

A 2010-es évek második felében Budakalász a korábbi időszakhoz képest lényegesen több, nagy értékű ingatlant értékesített, illetve értékes ingatlanokat adott bérbé. Az ingatlanértékesítések és ingatlangazdálkodás körülményei több esetben okoztak lakossági felháborodást, hatósági beadványok, feljelentések is születtek. A 2019 őszén megválasztott Képviselő-testület az ingatlanértékesítések és hasznosítás gyakorlatának vizsgálatára Ideiglenes Bizottságot hozott létre. A bizottság elvégezte a munkáját, beszámolójukat az októberi Képviselő-testületi ülésen nagy többséggel fogadták el.

Legfontosabb feladatunknak az ingatlanhasznosítási gyakorlat értékelését tartottuk, amelyekből Budakalász városa a jövőben is profitálni tud. Levonva a tanulságokat és elkerülve a korábban elkövetett hibákat, rossz gyakorlatokat, kijavításukra konkrét javaslatokkal élünk, aminek kézzelfogható pénzügyi hozadéka van és lesz városunk számára – mondta Kóder György közigazgász, az Ideiglenes Bizottság elnöke.

A vizsgálatok során kiderült: az ingatlanértékesítések folyamata, gyakorlata korábban Budakalász Város Önkormányzata, mint tulajdonos anyagi érdekeivel több vonatkozásban ellentétes volt. Ezek eredményeképpen 2019 előtt az Önkormányzat az elérhető piaci árnál lényegesen alacsonyabb áron értékesítette ingatlanjait, ami százmilliós nagyságrendű bevételkiesést okozott – fogalmazott Kóder György.

Az elszenvedett veszteség legfontosabb okai közé sorolható az észszerűtlenül és létszerűtlenül rövid, jellemzően 15 (!) napos határidők alkalmazása, a hatékony hirdetési felületek alkalmazásának hiánya, az értékbecslésekben szereplő megállapítások megalapozottságával kapcsolatos kérdések, az értékbecslésekben megállapított forgalmi érték helytelen értelmezése.

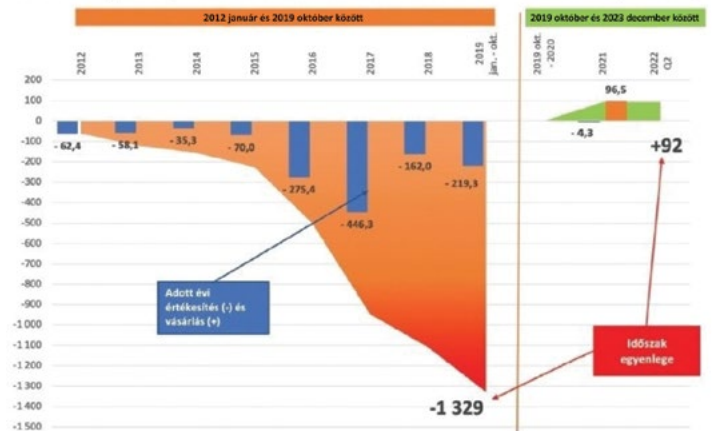
A városvezetés nem vette figyelembe, hogy az értékesítések következtében fellépő lakosságszám- és forgalomnövekedés milyen infrastrukturális fejlesztési igényt, terhet jelent Budakalásznak, azokat miként, milyen forrásból és ütemezéssel lehet megvalósítani.

Az Állami Számvevőszék és a 2011 Egyesület bejelentései nyomán a Pest Megyei Rendőr- Főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Gazdaságvédelmi Osztálya különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen eljárást indított. A Szentendrei Járási Ügyészség ez év tavaszán arról tájékoztatott, hogy a Kálvária ingatlanok eladása miatt a felügyeletük mellett 2019 nyarán indult nyomozás folyamatban van.

Az ügyészség a Mályva Lakópark területének eladása miatt 2018-ban a Váci Rendőrkapitányságon indult eljárásról is beszámolt. A rendőrség az eljárást megszüntető határozatát 2018 szeptemberében hatályon kívül helyezte. Az újra elindult rendőrségi nyomozás pedig végül úgy szűnt meg, hogy az erről hozott határozatot az Önkormányzatnak nem küldték el.

A Kálvária telkek eladása kapcsán különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntettének gyanúja miatt a Pest Megyei Ren-

Önkormányzati ingatlan-tranzakciók alakulása Budakalászon 2012-2022 (millió Ft)

dőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóságon indult nyomozásra a bizottságnak nem volt ráhatása. Október közepén dr. Göbl Richárd polgármester ismét tájékoztatást kért a nyomozóhatóságtól az ötödik éve tartó eljárásról, de válasz a Képviselő-testületi ülés időpontjáiig nem érkezett.

Az ingatlanhasznosítási gyakorlat vizsgálata során az Ideiglenes Bizottság egyetértett azokkal a rendeletmódosítási javaslatokkal, amelyek minden lehetséges esetben az inflációs érték követés alapelveinek alkalmazását írta elő. Az átláthatóság növelése érdekében pedig a korábbi egyszemélyi polgármesteri döntés helyett a bizottsági, testületi döntéshozatal vált gyakorlattá.

Javasoltuk, hogy az ingatlanok értékesítése és hasznosítása során a vizsgált időszakban megállapított rossz gyakorlatokat az önkormányzat korigálja, ami meg is történt. Az új városvezetés megfelelő szakmai képesítéssel bíró értékbecslőt alkalmaz, az értékbecslésben meghatározott nettó forgalmi értéket szükség szerint megnöveli az ÁFA összegével, ami több tízmilliós bevételnövekedést eredményezett.

A pályázati határidők immár létszerűek, szakportálokon is megjelennek a hirdetések. Az átláthatóságot növeli az is, hogy a döntések kollektívek, a korábbi egyszemélyi döntéssel szemben nőtt a Képviselő-testület és a Bizottságok szerepe.

Az önkormányzat ezeket a jó gyakorlatokat az utóbbi években a vonatkozó rendeletekbe többségében átvezette. A lakóingatlanok bérbeadása kapcsán alkalmazott gyakorlatot, miszerint Budakalász Város Önkormányzata a bérleti szerződéseket közjegyzői okiratba foglalja támogatjuk, javasoljuk fenntartani – összegezte a bizottság munkáját Kóder György.

A bizottság elvégezte a munkáját, beszámolójukat az októberi testületi ülésen nagy többséggel fogadták el a képviselők. A bizottsági tagok munkájukért jutást nem kaptak.

A polgármesteri tájékoztatáskérés és a testületi ülés után, november 2-i keltezéssel érkezett meg az eljárást megszüntető határozat a különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntettének gyanúja miatt a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóságán 2019-ben indult nyomozás lezárásáról. A határozat ellen az önkormányzat határidőn belül panasszal élt a Pest Vármegyei Rendőr-Főkapitányság felé.

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Pályázati forrásból megújulhatnak a kalászi iskolák

Az Európai Unió támogatásával pályázati lehetőség nyílt a régi budakalászi iskolák felújítására, bővítésére. A régóta esedékes korszerűsítés lehetőségére dr. Göbl Richárd polgármester levélben hívta fel a Váci Tankerületi Központ vezetésének figyelmét.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében pályázati lehetőség nyílt a budakalászi közoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztésére és korszerű taneszközök

beszerzésére. A közoktatás működtetése 2013 óta már nem önkormányzati kompetencia, de a városvezetés szíven viseli a budakalászi iskolák sorsát.

Budakalász két régi közoktatási intézménye térségi, sőt országos viszonylatban is kifejezetten rossz műszaki állapotban van. A Szentistvántelepi Általános Iskola főépületének tetőszerkezete beázik és a melléképületek is rossz műszaki állapotban vannak. A tornaterem inkább csak tornaszoba, a helyszűke komoly gond.

A Kalász Suli épülete hasonlóan felújításra szorul. Itt az elektromos hálózat, a gépészet és az épület homlokzata van rossz állapotban. Egy komolyabb esőnél az emeleti tantermek beáznak, a tetőfelújítás itt is halaszthatatlan feladat.

A Kalász Alapfokú Művészeti Iskola bővítésének igénye is régóta közsismert. Helyhiány miatt sok jelentkezőt kell elutasítani, a zeneiskola óráinak jó részét pedig a Faluházban kell megtartani. Régi közös vágy egy megfelelő méretű koncertterem kialakítása is.

Budakalász elkötelezett az oktatási-nevelési intézmények fejlesztése ügyében, ezért feltétlenül szorgalmazzuk a kínálózó lehetőség kihasználását, a TOP_Plusz-3.3.3-23 pályázaton való indulást. Budakalász kizárólag a Váci Tankerületi Központtal csatlakozva, konzorciumi tagként tudna részt venni a folyamatban.

A pályázati anyagok, valamint a konkrét beruházások előkészítéséhez a városvezetés minden lehetséges partneri segítséget felajánlott a tankerület számára. Dr. Göbl Richárd polgármester a térség országgyűlési képviselőjét is tájékoztatta a kínálózó lehetőségről és dr. Vitályos Eszter támogatását kérte a budakalászi kezdeményezéshez.

Útfelújítások több mint 2 kilométeren

Idén eddig mintegy 97 millió forint értékben 2,3 kilométer út újult meg az Önkormányzat beruházásában, és további 55 millió forint értékű felújítás van folyamatban. A nagyobb, elkészült tételek: a Vasút soron aszfaltburkolat és járda épült,

a Duna-parton 765 méter hosszon mart aszfaltos burkolatot kaptak a felújított utak, a Berdóban 550 méter út újult meg mart aszfalttal és cementes stabilizációval. A Prekobrdo és a Taván területén 600 méteren újult meg, a Dolinai és Szőlő utca több mint 6 millió forint lakossági hozzájárulással, közös finanszírozásban készült el.

Megkezdődött a Gyümölcs és a Gerinc utca gyalogos összekötésének kialakítása

Szenvedünk a városunkon átmenő forgalomtól, a gyakori dugóktól, de közútjaink forgalmának jelentős része helyi forgalom. A városon belüli autós közlekedés kiváltásának első lépése a biztonságos és gyors gyalogos közlekedés feltételeinek kialakítása.

A Berdó egykori városi ingatlanjainak eladásai azt a kevés átjárási lehetőséget is ellehetetlenítették, amelyek a korábbi szabályozási tervekben megvoltak. Az átgondolatlan településtervezés mellett ez az oka annak, hogy ezen a településrészen messzire esnek egymástól a gyors gyalogos lejutást, a HÉV-megállók megközelítését segítő átjárók. Az egyik még megmaradt keskeny önkormányzati telken most új gyalogos összekötés épül, hogy a Berdó lakói választhassanak az autóhasználat és a gyaloglás között.

A Gerinc és a Gyümölcs utca között található keskeny, hosszú, másra nem igen használható önkormányzati telek eddig kihasználatlanul állt. Az 1273 négyzetméteres ingatlanról most elszállítják a korábban oda lerakott építési törmelékeket, a meglévő építményt elbontják. A területen megtelepedett, invazív növények helyére 19 díszfát és cserjét telepítenek.

Korábbi híreinkben gyümölcsfák ültetéséről olvashattak, azonban a tervezők a helyben élők kérésére a gyümölcsfákat dísnövényekre cserélték. A területrendezés során füvesíthető talaj kialakítása is cél, a területet szárazságtűrő gyeppel ültetik be. A kivitelezők a szomszédos kertek intimitásának megőrzése érdekében takarásnak természetes nádszövetet használnak majd.

Engedély már van a HÉV-fejlesztésre

A MÁV-HÉV Zrt. megkapta az építési engedélyt a H5 HÉV Békásmegyer és Szentendre közötti külső szakaszának korszerűsítésére és átépítésére. Az engedély kiterjed a vasúti pályára és

annak tartozékaira, a vonalszakaszon lévő vasúti műtárgyak, támfalak, kerítések, átjárók és aluljárók felújítására, a térvilágítás, utastájékoztató modernizálására, állomások és megállóhelyek létesítésére, gyalogos és kerékpáros kereszteződések kialakítására. Az Építési és Közlekedési Minisztérium Vasúti Hatósági Főosztálya által kiadott engedély öt évig hatályos. A hosszú ideje várt beruházás költségeiről és a megvalósítás ütemezéséről az építési engedély értelemszerűen nem rendelkezhet, erről további tájékoztatást várunk.

Záró szakaszba ért az új helyi építési szabályozás

A Képviselő-testület rendkívüli ülésen elfogadta településrendezési eljárásban beérkezett észrevételekre adott válaszokat. A véleményezési szakasz lezárásával célegyenesbe ért az új helyi építési szabályok megalkotása.

Budakalász Város Önkormányzata 2020 novemberében döntött arról, hogy megindítja a településrendezési eszközök felülvizsgálatát. Az új építési szabályozás célja, hogy hosszabb távon is fenntartható mederbe terelje Budakalász fejlődését, az itt élők számára élhetőbb környezetet teremtve. A túlzott mértékű betelepülés megfékezése érdekében a még be nem épített, de a korábban elfogadott és jelenleg is hatályos szabályozás alapján beépítésre szánt területek jelentősen csökkennek, miközben nő a zöldfelületek és a rekreációs célra használható területek aránya.

A kérdőíves felmérés mellett számos fórumot és konzultációt is magába foglaló előkészítő munka alapján elkészült településfejlesztési koncepciót 2022 szeptemberében fogadta el a Képviselő-testület. Erre alapozva a tervezők kidolgozták a szabályozás részleteit tartalmazó javaslatcsomagot. A Településszerkezeti terv, a Helyi építési szabályzat és Szabályozási terv véleményezési anyagait 2023. szeptember 4-én tettük közzé. A városvezetés ezt követően a településrészenként szervezett három lakossági fórumon mutatta be az elkészült anyagokat, amikről október 5-ig lehetett véleményeket, észrevételeket benyújtani. A lakosságtól és az államigazgatási szervektől beérkezett észrevételeket egyesével megvizsgálták és megválaszolták a szakemberek. Ahol indokolt volt, ott számos esetben kisebb-nagyobb módosításokra is sor került, a koncepcionális irányok szem előtt tartása mellett. Az észrevételeket és az azokra adott válaszokat a budakalasz.hu honlapon olvashatják.

A képviselő-testület október végi döntésével elfogadta az észrevételekre adott válaszokat, egyúttal lezárta az eljárás véleményezési szakaszát. A tervezők a következő napokban az elfogadott észrevételek alapján módosítják a szabályozási terveket, melyeket a polgármester záró szakmai véleményezés céljából megküld az állami főépítésznek. A teljes eljárást lezáró Képviselő-testületi döntés az év végére várható, az új szabályok 2024 elején léphetnek hatályba.

Környezetvédelmi fejlesztések után decemberben újrainyit a Hulladékudvar

Július 1-jétől jogszabály-változás miatt Budakalászon is új szolgáltató vette át a hulladékszállítást, ebből egyelőre keveset érez a lakosság. A városvezetés mindent megtesz annak érdekében, hogy a szolgáltatás színvonala ne csökkenjen. A szolgáltató ígéretei szerint december 1-én újrainyit a hulladékudvar.

Jogszabályi változás következtében 2023. július 1-jétől a hulladékgazdálkodási feladatok döntő részét az egész ország területén a MOHU Mol Hulladékgazdálkodási Zrt. vette át. Budakalászon is ez a cég felel a hulladékszállításért, valamint a hulladékudvar üzemeltetéséért. A szolgáltatást – immár alvállalkozóként – továbbra is az NHSZ Vértes Vidéke Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. végzi.

Dr. Göbl Richárd polgármester levelében arra kérte a MOHU Zrt-t, hogy a jövőben is garantálja az Önkormányzat által korábban kötött szerződések alapján biztosított hulladékszálítási szolgáltatásokat, többek között az évenkénti két alkalommal működő korlátlan zöldhulladékszálítást, illetve az évenként egy alkalommal, háztartásonként egyedileg igényelhető lomtalanítást. A kérések között szerepelt, hogy a jövőben is üzemeltessék a Budakalászon 2006 óta működő és a közelmúltban az Önkormányzat által friss fejlesztéseken áteső hulladékudvar.

A MOHU Zrt. ígéretei szerint a hulladékszállítás rendszerében egyelőre nem lesz változás. Az új szolgáltató a Klinger Henrik utcában található hulladékudvar újrainyítására is ígéretet tett, miután az Önkormányzat a közelmúltban elvégezte a szükséges környezetvédelmi célú fejlesztéseket és megszerezte a működés folytatásához szükséges engedélyeket. A hulladékudvar korszerűsítése keretében az esővízelvezetőkhöz olajsűrők kerültek, megtörtént a tűzvíztározó felújítása, valamint környezetvédelmi hatásvizsgálat is készült.

A hulladékudvar decembertől a vasárnapok kivételével 8-tól 16-ig tart nyitva. Az átvett hulladékokról a későbbiekben részletes tájékoztatást adunk a budakalasz.hu honlapon.

A 90 éves Kókai-Nagy Jánost köszöntöttük

Ismét egy szépkorú budakalászi lakost köszöntött dr. Göbl Richárd polgármester. Kókai-Nagy János családja körében ünnepelte 90. születésnapját, és a városvezetés is meglepte őt ajándékaival.

Nagy nap október 9-e a Kókai-Nagy család életében: János bácsi a 90. születésnapját ünnepelte a Szent László utcában. A többgenerációs ház már több mint négy évtizede a család otthona. Kókai-Nagy János hosszú időn át autóbusszvezetőként kereste a kenyerét a fővárosban, nyugdíjas korában pedig Budakalászon ő volt a falu cipésze. Négy éve hagyott fel ezzel a tevékenységgel. János bácsit két fia, két unokája és négy dédunokája mellett a város polgármestere, dr. Göbl Richárd is köszöntötte. Az ünnepélyes pillanatokat jó hangulatú beszélgetés és múltidézés követte, fényképalbumot lapozgatva egymás után jöttek elő a szép emlékek.

Kókai-Nagy Jánosnak további jó egészséget kívánunk!

Városközi buszjárat indítását kezdeményeztük

A budakalászi Képviselő-testület októberi ülésén kezdeményezte a Solymár – Üröm – Budakalász – Újpest-Városkapu városközi autóbuszjárat beindítását.

A képviselők javaslatot fogalmaztak meg a kelet-nyugati irányú városközi autóbusz-közlekedés megteremtéséről. Solymár, Üröm és Budakalász népessége az elmúlt években jelentős mér-

tékben nőtt, Budakalászáé 2022 őszén 12362 fő volt. A közösségi közlekedés gerince jelenleg a szentendrei (H5) HÉV vonal, amely a város és környékének észak-déli összeköttetését biztosítja. Régóta tudjuk, hogy ezt korszerűsíteni kell; ebben nagy szerepe lenne a tökéletesített utazási láncnak, a gyorsvasúti megállókhöz való egyszerű, akadálymentesített odajutásnak, a megbízható, sűrűn közlekedő és nem zsúfolt járműveknek.

A közösségi közlekedés fejlesztése fontos közérdek. A pályázati forrásból elkészített Fenntartható Mobilitási Terv (SUMP) ajánlása alapján a testület Budakalász bekapcsolódását szorgalmazza a régiós városközi autóbusz-hálózatba. Az úgynevezett kelet-nyugati harántoló buszjárat javasolt útvonala: Solymár – Üröm (Pilisborosjenő) – Budakalász – Megyeri híd – IV. kerület, Újpest-Városkapu. A buszjárat közvetlen összeköttetést teremtene Budakalász és Újpest-Városcopy között, összekötné a 2-es vasútvonal, a H5 HÉV, és az M3 metró kötőpályás vonalait – összehangolva a 800-as és a 300-as buszcsoportok forgalmával. A képviselők egyhangúlag úgy döntöttek, haladéktalanul el kell indítani az előkészítést, hiszen egy új autóbuszjárat indítása a tapasztalatok szerint akár 2-3 évig is eltarthat. Felhatalmazták a polgármestert, hogy a szükséges tárgyalásokat mielőbb kezdje meg.

Közmeghallgatás volt a Faluházban

A közmeghallgatás nyílt Képviselő-testületi ülés, melyen Budakalász lakói közvetlenül az egyéni körzetekben és a kompenzációs listáról bekerült képviselőkhez intézhetik a közügyekkel kapcsolatos kérdéseiket, javaslataikat, így részt vehetnek az önkormányzati feladatok meghatározásában és végrehajtásában.

„A korábban bevett gyakorlat, a kötelező évi egy alkalom helyett Budakalászon 2019 ősze óta évi két közmeghallgatást tartanak. Lehetőség van arra, hogy

a város aktuális ügyeiről a település lakói és vezetői többször is beszéljünk” – emelte ki bevezetőjében dr. Göbl Richárd polgármester, majd beszámolt az áprilisi közmeghallgatás óta eltelt időszak legfontosabb eseményeiről.

Budakalász energiaellátása és közlekedésbiztonsága

A polgármester beszámolt a nyári fontos energiabeszerezésekről is. Budakalász kihasználta a kedvező piaci környezetet, így 2024-től jelentősen csökkenhet a város villamos energia költsége. Tavaly a földgáz árának extrém drágulása a 2020-ban kötött hosszú távú árrögzítés miatt kevésbé érintette Budakalászt, így idén kedvezőbb feltételekkel tud szerződni a város. A megállapodások révén az önkormányzati intézmények és a város energiaellátása biztonságban van. A polgármester a közbiztonság és a közlekedésbiztonság fejlesztésére beadott sikeres pályázatok kapcsán elmondta, Budakalász biztonságosabb lett, miután a város legforgalmasabb pontjain, a HÉV megállóba kilenc új térfigyelő kamera került. 212 méter járda is megépült, és közel két kilométernyi kerékpáros nyom kialakításával, illetve 32 kerékpártároló elhelyezésével segítették a fenntartható városi közlekedést.

Diákparlamenti ülés a Városházán

A budakalászi Városháza tanácstermében tartotta meg diákparlamenti ülését a Kalász Suli testülete Nagy Bejke diákpolgármester vezetésével.

A Kalász Suliban hagyomány, hogy minden évben esküt tesz a diákönkormányzat és a diákpolgármester. A megválasztott diákönkormányzat tagjai ellátogattak a Városházára, ahol Forián-Szabó Gergely alpolgármester és dr. Deák Ferenc jegyző fogadta őket. Forián-Szabó Gergely elmondta: a mai fiataloknak élni kell azzal a lehetőséggel, hogy elmondhatják véleményüket az őket érintő kérdésekről az iskolában. Dr. Deák Ferenc jegyző az önkormányzatok működésének törvényességi kereteiről beszélt a diákoknak.

Aki bajban van, továbbra is számíthat a közösség segítségére

A Képviselő-testület a romló gazdasági helyzet, napjainkra jellemző gazdasági, szociális krízishelyzetek enyhítése érdekében, illetve a kiugróan magas infláció miatt fontosnak tartotta a rendeletben meghatározott támogatások és a jogosultságot megalapozó jövedelmi határok módosítását, illetve több esetben a megállapítható támogatások növeléséről is döntött..

A rendkívüli települési támogatás összege 10.000-tól 30.000 forintra lesz megállapítható a korábbi 4.000-20.000 forint helyett. A rendkívüli eseti települési támogatás összege az eddigi 50-ről 60 ezer forintra emelkedik. A rendszeres gyermekvédelmi támogatás 5-től 15 ezer forintra lesz megállapítható az eddigi 4-10 ezer helyett. A képviselők módosították a jogosultságot megalapozó jövedelmi határokat, illetve a megállapítható támogatások összegét, hogy a támogatások több rászorulóhoz eljussanak.

Rendkívüli rezsitámogatás állapítható meg annak a fogyasztónak/kérelmezőnek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 99.750 forintot, egyedül élő vagy egyedülálló esetén a 114.000 forintot és nincs vagyona.

A támogatás megállapításának feltétele, hogy

a) a fogyasztó a támogatás igénylésekor igazolja, hogy a kérelem benyújtását megelőző 1 hónapban kiállított közüzemi (villamosenergia, földgáz) számla alapján versenypiaci költségeket tükröző áron jogosult igénybe venni a szolgáltatást, vagy

b) a kérelmező kifejezett nyilatkozata alapján fűtésként csak szilárd tüzelőanyaggal működő fűtőberendezést használ.

A támogatás összege háztartásonként az a) pontja esetében 15.000 forint/hó, b) pontja esetében egyszeri 90.000 forint. A kérelem október 1-től március 31-ig nyújtható be.

A szociális tűzifa igénylésére irányuló kérelmet minden évben szeptember 15. és február 15. között lehet benyújtani. A határidő elmulasztása jogvesztő. Háztartásonként évente legfeljebb 1-3 erdei köbméter vagy 5-15 mázsa tűzifa adható. A támogatásra háztartásonként egy fő jogosult, függetlenül a lakásban élő személyek és háztartások számától. Szociális célú tűzifa támogatásra jogosult a kérelmező az alábbi feltételek egyidejű fennállása esetén: ha egy háztartásában az egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg 99.750.- Ft-ot, vagy egyszemélyes háztartás esetén a 142.500.- Ft-ot, fatüzelésre alkalmas fűtőberendezéssel rendelkezik, melyről nyilatkozik és az ingatlan fűtését ezzel biztosítja.

Lakásfenntartási támogatás állapítható meg annak a kérelmezőnek, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a 85.500 forintot, egyedül élő vagy egyedülálló esetén a 99.750 forintot és nincs vagyona. A támogatás összege havi 4-15 ezer forint között állapítható meg.

Önkormányzati tulajdonú bérlakás esetében a támogatás elsősorban a lakbérhátralék összegének csökkentésére vagy a lakbér összegének csökkentésére, másodsorban a kérelem benyújtását megelőzően három havi közüzemi számla alapján a közüzemi díj és díjhátralék csökkentésére fordítható. Magántulajdonú ingatlan esetén a támogatás kérelmező nevére szereplő, a kérelem benyújtását megelőző három havi közüzemi számla alapján a közüzemi díj, és díjhátralék összegének csökkentésére fordítható.

Idén is több száz új fával gazdagodik Budakalász

A 2019-ben elindult 1000 új fát Budakalásznak! mozgalom keretein belül eddig összesen 809 fát ültettünk el a város közterületein. A következő hetekben is folytatódnak a telepítések.

A közelmúltban a Klisovác utcában, a Patakpart Általános Iskola keleti oldalán, egy üres, önkormányzati tulajdonban lévő telken 32 gyümölcsfát ültettünk el a budakalászi cserkészek részvételével (képeinken), az iskola épülete előtti közterületre pedig három új fa került. Az iskola szomszédságában, a városvezetés hosszú távú stratégiájának megfelelően további beépítések helyett zöldparkot hoztunk létre, aminek a gyümölcsfáiról a jövőben bárki kedvére falatozhat. A Patakpart Általános Iskola környezetében már a második közösségi faültetést valósította meg az Önkormányzat. A Kalászi Községi Kertekben 45 gyümölcsfát ültettünk el.

A gyümölcsfák a Nemzeti Biodiverzitás és Génmegőrzési Központból érkeztek és gondosan kialakított, 80x80 centiméter széles, három ásónyom mélységű gödörbe ültették el őket. Minden gödörbe másfél vödör érett komposzt került, a gyümölcsfák gyökereit az ültetés előtt szakszerűen visszavágták, majd karókat helyeztek el a fák mellé. A fákat minden esetben olyan kötőanyaggyalal rögzít-

MEGHÍVÓ

Budakalász Város Önkormányzata és a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár szeretettel meghívja 65 éven felüli polgárait 2023. DECEMBER 10-ÉN, VASÁRNAP 15 ÓRÁRA A SPORTCSARNOKBAN (Omszk park 1.) TARTANDÓ ADVENTI ÜNNEPSÉGRE. Dr. Göbl Richárd polgármester ünnepi köszöntője után a Solymos Tóni Trió lép fel. Az előadást szerény vendéglátás követi.

Kérjük, részvételi szándékukat december 4-én, hétfőig jelezzék az info@koskarolyh.hu email címen, vagy 9 és 16 óra között a 06 70 395 5455 telefonszámon. A rendezvény napján 13:45 órától 15 percnként autóbusz indul, amely a Dévai ABC-nél, a Művelődési Háznál, a Szentistvántelepi Templomnál és a budakalászi alsó HÉV-állomáson áll meg. Busz indul, amely a Dévai ABC-nél, a Művelődési Háznál, a Szentistvántelepi Templomnál és a budakalászi alsó HÉV-állomáson áll meg.

Ajándécsomag a nyugdíj- vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülő budakalásziaknak

Főként alapvető élelmiszerek kerülnek majd az ideai ajándécsomagokba, amelyeket az ellátásban részesülő budakalásziak december 6-én, 7-én és 8-án vehetnek át a Faluházban.

Idén is kapnak ajándécsomagot a budakalászi állandó és folyósítási címmel rendelkező nyugdíj- vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülő állampolgárok.

**december 6-án, szerdán 8 és 14 óra között,
december 7-én, csütörtökön délután 13 és 18 óra között,
december 8-án, pénteken 8 és 12 óra között**
vehetik át csomagjaikat a **Faluházban**

(Kós Károly Művelődési Ház, Budakalász, Szentendrei út 9.)

Kérjük, hozzák magukkal a NYUFIG igazolást és a lakoímkártyát. Aki úgy gondolja, hogy rászorulónak felajánlja a csomagot, távolmaradásával támogathatja őket: a megmaradt csomagokat idén is eljuttatjuk részükre. Meghatalmazással és NYUFIG igazolással a családtagok, ismerősök is átvehetik a csomagot.

tették a karóhoz, ami a későbbiekben nem vág bele a gyümölcsfák törzsébe és vadrágás elleni háló is került a törzsek köré.

Nem csak gyümölcsfákat ültetünk a városban: a Vasút soron, a Cserkészház előtt kibővült területen ezen a héten 13 gömbkőröst és oszlopos szilt ültettünk el, jövő hétfőn pedig egy helyi felajánlásból 38 fát ültetünk az Omszk tó Tanító utca, József Attila utca felőli sarkán.

A fentiek túl idén hat olyan lakóutca zöldítési tervei készültek el, ahol korábban nem készültek el az ehhez megfelelő tervek. Az érintett utcákban 101 fát ültetünk el a fásítási terveknek megfelelően. Emellett folyamatosan zajlanak a kiszáradt fák pótlásai is.

A közösségi területekre ültetett fák mellett a budakalászi lakosok a saját ingatlanjaikra is több száz fát ültetnek el ezekben a hetekben. Az Önkormányzat idén 244 gyümölcsfa ingyenes kiosztásával járult hozzá a város magánkertjeinek zöldítéséhez.

DÍJAZOTTAK

1956-os megemlékezés Budakalászon

MILOSEVITS PÉTER BUDAKALÁSZ DÍSZPOLGÁRA

A hagyományokhoz híven az október 23-i ünnepségen a városi díjakat is átadták. A „Budakalász Díszpolgára” kitüntetést posztumusz Milosevits Péternek ítelték, aki 70 éves korában, 2021-ben, váratlanul hunyt el. A „Budakalásziért Emlékérem” kitüntetést a kalászi polgárok jelölése

alapján idén is megosztva ítélte oda a Képviselő-testület Gaján Vilmos helytörténésznek, valamint a Lenvirág Táncegyüttes egykori és jelenlegi vezetőinek, tagjainak.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeire és hőseire emlékeztünk október 23-án, és ezúttal is megtelt a Faluház nagyterme. Az ünnepség első részében a Kalász Suli ötödik osztályosainak színvonalas műsorát nézhették végig a megjelentek, majd a Lenvirág Táncegyüttes fiataljai és a felnőtt csoport tagjai is színpadra léptek.

Dr. Göbl Richárd polgármester ünnepi beszédének elején hangsúlyozta: az 1956-os forradalom olyan tiszta volt, mint keves a világon, így gyermekeinknek, unokáinknak is tudniuk kell arról, mi történt és miért történt pontosan. A városvezető hiteles szemtanúk beszámolóit alapján összefoglalta a 67 évvel ezelőtti eseményeket, részletesen szólt a történetek háttéréről és a következményekről is beszélt.

A hagyományokhoz híven dr. Göbl Richárd polgármester az október 23-i ünnepség keretében adta át a város díjait. A „Budakalásziért Emlékérem” kitüntetést a kalászi polgárok jelölése alapján idén

megosztva ítélte oda a Képviselő-testület Gaján Vilmos helytörténésznek, valamint a Lenvirág Táncegyüttesnek.

A jelölések alapján a képviselők a „Budakalász Díszpolgára” kitüntetést posztumusz Milosevits Péternek

ítelték, aki 70 éves korában, 2021-ben, váratlanul hunyt el. Milosevits Péter 1952-ben született hagyományait őrző, régi szerb családban. Szerb és magyar nyelven, értékeset és maradandót alkotó író, költő, műfordító, irodalomtörténész, újságíró, lapszerkesztő, egyetemi oktató. Verseskötete, több novelláskötete és regénye, valamint tudományos publikációk sokasága alkotják rendkívül termékeny életművét.

A családdal egyeztetve a díjat Rusz Milán és Jurkovits Zorica vette át. A Szerb Színház vezetője, Rusz Milán megható megemlékezésében kiemelte: Milosevits Péter legalább száz évvel megelőzte a korát, mérhetetlen mélységeit és magasságait csak érezni tudták, felfogni nem. A színházvezető bejelentette: a teátrum történetében elsőként Milosevits Pétert örökös taggá választották. Ezt követően pedig a színpadon leleplezték Milosevits arcképét, Lengyel Attila képzőművész alkotását. A kép mindig ott lesz ezentúl a Szerb Színház épületében. A díjátadás zárásaként Ember Márk színművész, Milosevits Péter keresztfia olvasott fel egy rövid részletet a kiváló író, a szülőföld szeretetéről tanúskodó Kaláz parazsa című művéből.

Az ünnepség után a Faluház udvaráról fáklyás menet indult az Omszk parkba, a kopjafához, ahol a megemlékezők mécseseket és koszorúkat helyeztek el.

Fotók: Szabó Zoltán

Gaján Vilmos „Budakalásziért Emlékérem” kitüntetést vehetett át

Gaján Vilmos 1957 nyarán, érettségi után a Váci Gépipari Technikumból gyakornokként került a Szövőgyárba. Négy részlegen, a szövödében, a kikészítőben, a karbantartóműhelyben és a kazánházban egyaránt negyed évet töltött el. A gyakornoki év után a karbantartó részleg műszaki irodájába került, majd 1960-tól gépkocsi előadó lett. 1970-től a szállítási csoport osztályvezetőjének léptették elő.

Gaján Vilmos elévülhetetlen érdemeket szerzett a szövőgyár bezárásakor, a kiszolgáltatott dolgozók érdekei mellett kiálló Kalászi Textilesek Érdekvédelmi Tanácsának megalakulásában, majd a

bezárás után a gyárat bemutató helytörténeti gyűjteményt hozott létre, amit a mai napig gondoz. Munkája és segítsége nélkül a Budakalászi Hírmondóban nem jöhetett volna létre a Lenfonó 100 cikksorozat, illetve a Faluházban a gyár századik évét megünneplő kiállítás sem.

Gaján Vilmos,
fotó: Hartl-Nagy Tamás

Budakalászáért Emlékérmeket kapott a Lenvirág Táncegyüttes

Idén megosztva a Lenvirág Táncegyüttes kapta a Budakalászáért Emlékérmeket, városunk egyik legrangosabb elismerését október 23-án a Faluházban. A Táncegyüttes több mint ötven éves fennállása alatt Budakalász kulturális életének meghatározó szereplőjévé vált. A díjat Pukli Gabriella, a Lenvirág művészeti és szakmai vezetője és Paulheim Rita, a Lenvirág Alapítvány elnöke vette át.

A Lenvirág Táncegyüttes 1972-ben alakult meg Szabó Ferencné Schmidt Erzsébet vezetésével. Az alapító hagyományszeretet ébresztő tevékenysége az együttest nem csak Budakalászon tette ismertté, hanem jó néhány európai országban és a tengeren túl is. Az együttes régi és új tagjai mára erős, közös gyökerekkel rendelkező, összeforrott közösséget alkotnak, a tánckultúra egy kivételes szegmenség őrzve. Szabó Erzsébet néni a Lenvirág élen számos, szakmailag kiemelkedő művészeti vezető sora követte. A jelenlegi vezető Pukli Gabriella és Gyémánt Ádám. Ma öt korcsoportban közel 120-an táncolnak a Lenvirágban.

A néptánc mindamelllett, hogy a mozgást, a muzikalitást és a ritmusérzékét is egyaránt fejleszti, abban is segít, hogy egymás társaságában ki tudjunk kapcsolódni. A tánc olyan közösségi élmény, ami egyszerre oldja a feszültséget és csalogat mosolyt az arcokra, nyújt méltóságot a művelőinek, láthatjuk ezt minden hétköznap délután a faluházi próbákon.

„A Lenvirág hatalmas múltra tekint vissza, több korszak néptáncos irányzatát tette sajátjává, több generáció nőhetett fel benne. Amikor átvettük a díjat, együtt álltak a színpadon az alapítótagok és az óvodás csoportunk kezdő táncosai is. Különleges, mert a miénk ez az érték, ami Budakalászhoz, az otthonunkhoz tartozik. A múlt egyik kiemelkedő néptáncos tanárával indult, majd rengeteg neves koreográfus és táncos volt jelen a fejlődésében. A próbatermen kívül más közösségi helyzetekben is megmutatta az együttlét örömét, az összetartást. A néptáncos iránnyt mutatunk a jövő nemzedékének; a közösség erejét, a néphagyományok fontosságát. Mi, akik az utat mutatjuk, az őseink nyomát, a múltunk tiszta értékeit próbáljuk hitelesen tovább vinni. Ha nem műveljük, akkor ezek a kincsek elvesznek, örökre feledésbe merülnek.” – mondta el Pukli

Gabi, amikor a Lenvirágról kérdeztem, majd a következő szavakkal nyilvánította ki köszönetét:

„Köszönjük a díjat és a bizalmat az egész városnak, az Önkormányzatnak, a Kós Károly Művelődési Ház vezetésének és dolgozóinak, a Lenvirág Alapítványnak és mindenkinek, aki szavazott ránk és valaha is tett valamit értünk. Hálás vagyok továbbá Gyémánt Ádámnak, akivel három éve visszük ezt a nagyszerű Táncegyüttest. Remélem és kívánom, hogy ez a felfelé haladó ív továbbra is jellemezen minket és a Lenvirág, mint egy fényes csillag még sokáig ragyogjon!”

Gulyás Rita

HAGYOMÁNYTISZTELET ÉS SZABADSÁG

Gaján Évával, a Milosevits Péter életműsorozat kiadójával beszélgettünk Budakalász díszpolgárának munkásságáról.

Az irodalmi posztmodernség központi kérdése: ki beszél? Egy magyarországi szerb író, vagy egy szerb nemzetiségű magyar író? Milosevits Péter szövegeiben többretegű fikcióteremtés zajlik, azonban el kell gondolkoznunk azon, hogy mit jelent a fikció. Ebben az életműben nagy helytörténeti és irodalomtörténeti tudásanyagból, különleges helyzetben megélt identitáskérdésekből és sok személyes tapasztalatból épül fel a kiadványok egymással összefüggő, sűrű szövetet alkotó anyaga.

Fordításelméleti kérdés, hogy egy másik ember által, egy másik nyelven újraírt szöveg mennyiben az eredeti mű és mennyiben egy új, tehát a fordító mennyiben jelenik meg a szerzőiség kérdésében. Milosevits Péter a szerbül írott szövegeinek magyar átiratát önmaga hozta létre, a fordítás ez esetben átdolgozást jelent, ami azért fontos, mert a szerző folyamatosan figyel az olvasóra, illetve arra a térre, ahol a szöveg megjelenik. A lehetséges kapcsolódási pontok, kontextusok figyelembevételével más térbe interpretálja a szöveget.. Az életműsorozat kiadójával, Gaján Évával beszélgettünk.

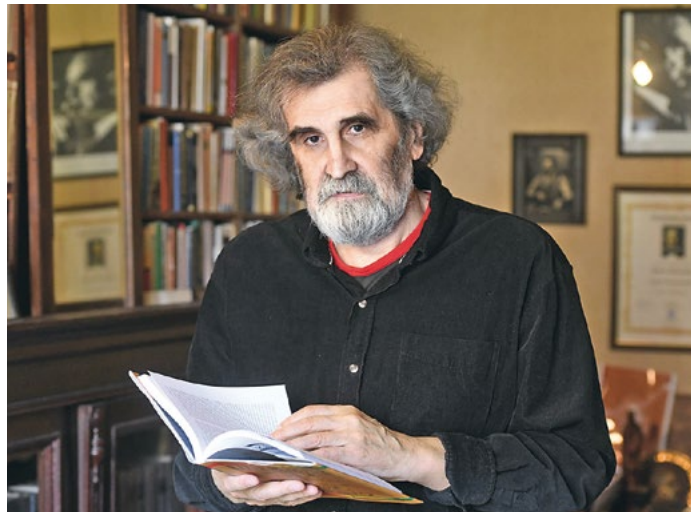
Hogyan ismerte meg Milosevits Pétert?

Gaján Éva

Régi hobbim a könyvkiadás, ezért hoztam létre 2005-ben a Szentendrei Könyvklub Egyesületet. Munkahelyemen, a Hamvas Béla Pest Megyei Könyvtárban 2017-ben kezembe került Szofrics Pál vagy Pavle Sofrić Szentendren született múlt századi szerző könyve, és elkezdtem szervezni

a magyar kiadását. Lektornak Milosevits Pétert kértem fel, mert korábban jó kapcsolata volt a könyvtárral. Olvastam a *London, Pomáz* című regényét, ismertem a rendhagyó szerb irodalomtörténetét. Mivel abban az évben ünnepeltük Dumtsa Jenő halálának századik évfordulóját, sokan idézték róla szóló frappáns meghatározását: „Szentendre első polgármestere cincár (elszlávosodott vagy elgörögösödött román) családból származó, szerb identitású és pravoszláv vallású magyar hazafi volt.”

Fotó: HVG

Milosevits Péter

Bár végül nem ő lett a lektor, Péter eljött a Szofrics-könyv bemutatójára, majd megkeresett, hogy tartsunk irodalmi estet az általa szerkesztett könyvekből, köztük az ő regényéből, ami magyarul *Az utolsó szentendrei szerb* címen jelent meg. Ettől kezdve együtt dolgoztunk, később pedig a kapcsolatunk személyesebbé vált.

A díszpolgári cím posztumusz, de a magyar nyelvű életműkiadás még Péter életében elkészülhetett.

Igen, szerencsére. Milosevits Péter 2020-ban felkért, hogy legyek a magyar nyelvű szépirodalmi művei szerkesztője. Mivel épp akkoriban mentem nyugdíjba, szívesen vállaltam. Nyolc kötetben kiadtuk az életművét. Ő ennek nagyon örült, én meg azt gondoltam, hogy jó, ez most készen van, de még el kell juttatni az olvasókhöz. Ezen dolgoztam akkoriban, amikor meghalt. Azóta sikerült elérnem, hogy a nagyobb könyvtárakban már megvannak a művei, könyvesboltokban is megvásárolhatók, de sajnos a szélesebb közönség előtt itthon még nem eléggé ismertek. Közvetlenül a halála előtt a szerzői estjére készült, amit végül nélküle kellett megtartani. A vetített anyagot még ő állította össze, de a hozzá tartozó szöveget már én írtam le, annak alapján, ahogyan az előadást előzetesen elpróbáltuk. Írói estjét *Milosevits Péter emlékestje* címmel lehet megnézni a YouTube-on, Ember Tibor és Jurkovits Zorica előadásában.

Melyik az a szöveg, ami a legközelebb áll Önhöz?

A Szulejmanováci csatát zseniálisnak tartom. Ebben a magyarországi szerbség eltűnésének és a saját identitásának a problematikáját sűrítve, a rá jellemző abszurd humorral fűszerezve írta meg. A másik kedvencem, a *Honlap-sztori* akkor kezdődött, amikor Péter felnőtt fejfel találkozott az internettel. Ő még írógéppel kezdett írni,

de ezt a regényét közvetlenül a világhálóra írta, kihasználva, hogy a honlapok felépítése hatalmas lehetőséget nyújt a szöveg kitágítására. Ennek vannak előzményei a világirodalomban, elég csak a Bibliára vagy a Talmudra gondolni, ahol a szövegek egymásra utalásával végtelen háló jön létre, és akármeddig lehet olvasni ezeket a könyveket.

Hogy sikerült kiadni a teljes életművet?

Milosevits Péter 2021-ben írt egy új könyvet, *Trükkregény* címen, melyben életének budapesti évtizedeit dolgozta fel. Ezt is két nyelven írta meg, és a szerb változatra már megvolt a kiadó, az újvidéki Agora, ahol korábban is jelentek meg könyvei. A magyarra azonban nem talált partnert. Végül 2021 elején egy kollégám, Török Katalin művelődéstörténész segítette az egyesületnek forrást találni. Megnéztük a pályázatot, hátha beleillünk, és úgy tűnt, hogy jó lehet, csak hát Péter vérszemet kapott és kitalálta, hogy akkor legyen „életműkiadás”, így az összes könyvét beletettük. A *Kaláz parazsát* még korábban, 2020-ban jelentettük meg, mert azt a budakalászi Schieszl Vendéglő és Borház támogatta, illetve a szerző is a zsebébe nyúlt. Nekiláttunk tehát a többi műve magyarra való átültetésének. Sürgetett a határidő, ezért a következő hónapokban folyamatosan dolgoztunk a szövegeken, a korrektúrán. Tipográfián, tördelésen, nyomdai kivitelezésen agyaltunk, intéztük az adminisztrációt, a reklámot. Az életműkiadás végül 2021 szeptemberében jelent meg, a *Kaláz parazsa* mintájára.

Milyen volt a szerzővel együtt dolgozni?

Nagyon jó. Bár néha gondterhelt volt és tépelődő, munkatársként, barátként Péter ideális légkört tudott maga körül teremteni. Hihetetlen munkabírása és önfegyelme volt. Az utolsó évben, az életműkiadás mellett több tanulmányt is befejezett. Jellemző rá, hogy tervezett írói estjének *A fele sem igaz* címet adta. Ez arra utal, hogy nem minden pontosan úgy történt, ahogyan megírta. Könyvei a saját élményeiből épültek fel, de néhánynak az elbeszélője *Icsvgics*, az operatőr, egy magyarországi szerb fiatalember, akinek a kitalált neve a szerb nevek tipikus végződéséből (-ics, -vics) áll össze. Ez a figura igyekszik kamerájával minden élményét megörökíteni, de a maga szerbségét, a sok jó mellett bezártsággént is érzékeli. Péter ahhoz a nemzedékhez tartozik, amelyet mélyen megérintett a hatvanas évek szabadságvágya.

Ezt nálunk, a keleti blokk országaiban közvetítéseken keresztül tapasztalták meg a fiatalok. Péterhez például – ahogy elmesélte

Milosevits Péter szülőháza a Budai úton

– jugoszláviai rokonokon keresztül jutottak el hanglemezek, magazinok, divatos holmik, farmerek. Gimnazistaként bevonódott a rockzene, a beatirodalom világába. Viszont egy olyan magyarországi, falusi szerb családban nőtt fel, ahol nagy volt a tekintélytisztelet. Felmenői elismert tagjai voltak a helyi közösségnek. A magyarországi szerbek összetartók, szigorúan őrzik a szokásaikat, ragaszkodnak a vallásukhoz. A hagyományörzés pedig sok mindenben ellentmond az örömszerzésnek, a kötöttségek alóli felszabadulásnak és a világ felfedezésének. Ez a probléma szerintem Péter egész életét befolyásolta, bár én csak az utolsó időben ismertem őt közelebbről. Tőle tudom, hogy a harmincas éveiben átesett egy súlyos infarktuson, ami akkor megváltoztatta az életét. Gyakran gondolhatott arra, hogy egyszer ez újra megtörténik vele. 2021. november 19-én, kora esti sétánk előtt érte a hirtelen szívmegállás.

Összetett, ellentmondások által feszített személyiségnek láttam. Egyszerre volt szerb és magyar, vidéki és nagyvárosi, aktív sportoló majd hippy, költő és professzor, aki idős korában is színes kendőt hordott a nyakában, jeléül annak, hogy a társadalmi konvenciók nem korlátozzák. Persze harmóniára törekedett ő is, mint a legtöbb ember. Fáj, hogy elment, de örülök, hogy művei kiadásával sikerült a vágyott harmónia átéléséhez, legalább rövid időre, hozzájárulni.

Urbán Ákos

Az Önkormányzat minden helyi iskolának megvásárolta Milosevits Péter életmű-sorozatát

Milosevits Péter író, költő, műfordító, irodalomtörténész, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia doktora. 1952-ben Budakalászon született, és hetvenedik életévében, 2021-ben, Szentendrén halt meg. Az ELTE Bölcsészettudományi Karának Szláv Filológiai Tanszékén dolgozott. Irodalomtörténeti publikációi, csakúgy, mint szépirodalmi művei magyar és szerb nyelven jelentek meg. Tudományos munkái mellett a próza és líra műfajaiban is alkotott. Színpadi műveit – köztük a Cseh Tamás és Bereményi Géza dalaiból készült adaptációt – a Magyarországi Szerb Színházban mutatták be, és fordításában jelent meg Szerbiában Rejtő Jenő két legismertebb regénye. Munkássága Magyarországon kívül is fontos, nagy hatású. Művei sok ponton kapcsolódnak Budakalászhoz.

INTÉZMÉNYI HÍREK

Kalász Suli

Három a magyar igazság!

Iskolánk két sikertelen alkalmat követően harmadszor is kezdeményezi az általános iskolai oktatás mellett a négy évfolyamos gimnáziumi tagozat indítását. Az előző években Budakalász Város Önkormányzata, a Német Nemzetiségi Önkormányzat és a Váci Tankerület támogatása mellett sem kapott az oktatásirányítástól zöld utat ez a törekvésünk. Mivel idén a szakmai indoklás mellett a szülők is megfogalmazták igényüket az új iskolatípus indítása iránt, így reméljük, elérhetjük célunkat, és városunkban is megindulhat a nappali rendszerű gimnáziumi oktatás. Az ezzel kapcsolatos szülői petíciót a budakalászi általános iskolák Facebook oldalán, illetve a Kalász Suli portáján elhelyezett aláíró íven is támogathatják. Az így összegyűlt aláírásokat a szülők továbbítják dr. Vitályos Eszter, a térség országgyűlési képviselője felé.

Pályaorientációs nap

Idén október 17-én került megrendezésre pályaorientációs napunk, melyen célul tűztük ki, hogy tanulóink minél több érdekes szakmát ismerjenek meg, nyolcadikosaink pedig segítséget kapjanak a továbbtanuláshoz, az előttük álló iskolaválasztáshoz. Az alsó és felső tagozaton osztálykeretben vagy külső programokon ismerkedtek a különböző foglalkozásokkal, szakmákkal, melyek bemutatásában szülők, pedagógusok és gyermekek közösen vettek részt. A 3.s osztály tanulói egy-egy szakmát jelenítettek meg „jelmezeikkel”. Így alakult, hogy a közös munka során együtt alkotta meg a svédasztalos reggelit az ügyvéd, az állatorvos, az asztalos, a titkárnő, a természettudós, a hacker, a testnevelőtáncár és az operatőr.

A 4.a a Szentendrei Rendőrkapitányságon, a 4.b osztály pedig az MVM Mátrai Erőművében járt. A 2.m osztály a Kalász Pékségben ismerkedett meg a pékek ősi mesteriségével, a 2. s osztály tanulói pedig a budakalászi Zöldövezet Állatorvosi Rendelőben a helyes állattartás és gondozás szabályait tanulhatták meg dr. Kassay Viktória állatorvos útmutatásai alapján. Az 1.m osztály egy egész délelőttöt átölelő kézműves foglalkozáson vett részt, mely a fenntarthatóság jegyében zajlott „Hulladékból hasznosat” címmel.

A 6.b tagjai egy igazán különleges napot töltöttek el a Hungaroringen, ahol sok érdekes információt megtudtak az 1986 óta megrendezésre kerülő Magyar Nagydíjak történetéről. Bejárták a pályát, megnézték, a díjkiosztók

helyszínét, a sajtószobát is. A nap fénypontja pedig a gokartozás volt, a gyerekek nagyon élvezték a száguldást.

A 7. évfolyam a Gyógynövénykutató Intézet botanikus kertjét és laborjait járhatta végig ezen a napon, ahol érdekes kísérletek szemtanúi lehettek, és talán a kémia és a fizika világát is jobban megkedvelték egy kicsit ezen a programon keresztül.

Nyelcadikos tanulóink számára egy különleges délelőttöt szerveztünk az iskola falain belül. A Kalász Suli régi diákjai látogattak el szép számban hozzánk, hogy jelenlegi középiskoláikról meséljenek az iskolaválasztás előtt álló társaiknak.

Szentistvántelepi Általános Iskola

FIT Iskolafesték Program

A FIT Iskolafesték Program 2023-as pályázatán két tanteremre elegendő ingyen festéket és alapozót nyert iskolánk. A Fitplaster Hungary Kft. a társadalmi felelősségvállalási programja keretében a magyar közoktatási intézmények számára hirdette meg az Iskolafesték programját. 2023-ban 30 oktatási intézmény tantermeinek, közösségi tereinek felújításához járultak hozzá a festéshez szükséges, a cég által gyártott anyagok ingyenes biztosításával. Köszönjük a szülők lelkes társadalmi munkáját, hiszen az ő segítségükkel kerültek fel ezek a festékek a tantermek falaira.

„Mindenk embernek a lelkében dal van”

Szeptember 29-én emlékeztünk meg a zene világnapjáról. Az udvaron összegyűlve egy közös éneklést követően a gyerekeknek izgalmas feladatokat kellett megoldaniuk. A tanulók ötletesebneél ötletesebb hangszereket készítettek erre a napra, melyeket a főépület folyosóján

mindenki megtekinthetett és ki is próbálhatott. A programot egy nagy közös örömtáncjal zártuk. Köszönet a szervezőknek, Némethné Dobos Krisztinának, Boós-Bárány Mártának és Séra Annának, az örömtáncért pedig Pukli Gabinak.

Kis Herceg Ösztöndíj

A tavalyi tanév végén és az idei tanév elején sem tudtuk kiosztani a Kis Herceg ösztöndíjakat, mert úgy tűnt, sajnos nem lesz miből finanszírozni. Ezt a díjat nyolc évvel ezelőtt egy házaspár alapította, hogy ezzel is ösztönözze a diákokat arra, hogy képességeikhez mérten a lehető legtöbbet hozzák ki magukból. A díjra érdemes diákok (a felső tagozaton osztályonként egy tanuló) évi 100.000 Ft ösztöndíjban részesülhetnek. A tavalyi tanévben az alapítók jelezték, hogy a továbbiakban sajnos nem tudják finanszírozni ezt az elismerést. Így sem a tanév végén, sem a tanév elején nem tudtunk Kis Hercegeket hirdetni. Ezt meghallva egy nagylelkű házaspár az idei évre vállalta ennek a díjnak a költségeit, így mindenki legnagyobb meglepetésére kioszthattuk a Kis Herceg Ösztöndíjakat. A díjazottak azt is tudják, hogy ez nem csak egy rangos elismerés, de nagy felelősség is, hiszen minden Kis Herceg példa a többiek előtt.

Befejeződött az építkezés, januártól ismét gyerekzsivaj lesz a Vasút soron

Célegyenesbe értek a Vasút soron épülő új óvoda munkálatai. A működési engedélyek megszerzése folyamatban van, így a téli szünet után a budakalászi ovisok birtokba vehetik a tágas, korszerű épületet. A példaértékű kezdeményezés az Önkormányzat közreműködésével, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye beruházásában készült. Az új négycsoportos óvoda elindulásával jelentősen csökkennek a jelenlegi magas csoportlétszámok.

Aki az elmúlt hónapokban a Vasút soron járt, láthatta az ütemesen zajló építkezést. A kivitelezők novemberre célegyenesbe értek, az épület megkapta a használatbavételi engedélyt. A Jó Pásztor Katolikus Óvodára keresztelt intézmény a működési engedély megszerzését követően fogadhatja majd a gyerekeket. A hivatalos bejárás az intézmény vezetői elmondták: úgy tervezik, hogy az átmenetileg a Telepi Oviba járó gyerekek a téli szünet után vehetik birtokba az új óvodát.

Az új óvoda a fővárosi Szent József Katolikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium tagintézményeként kezdi meg működését. A modern épület bejárásakor láthattuk a leendő négy csoport (Halacska, Bárány, Csipkebokor, Napsugár) tágas helyiségeit, a központi tereket, a minden igényt

kielégítő tornaszobát és az udvart. Forián-Szabó Gergely alpolgármester megköszönte a beruházás előkészítésében és lebonyolításában közreműködő szakemberek eddigi munkáját.

Az új Vasút sori katolikus óvoda elsősorban Budakalászon lakó vagy budakalászi tartózkodási hellyel rendelkező óvodáskorú gyermekek számára kínálja az óvodai nevelést. Az Önkormányzat jelenleg három helyszínen összesen 18 óvodai csoportot működtet. Az új négycsoportos óvoda indulását követően jelentősen csökkennek majd a jelenlegi magas csoportlétszámok.

Szívből gratulálunk Marsi Flórának (5.a), Forián-Szabó Líviának (5.b), Kertész Rozáliának (5.c), Nagy Johannának (6.a), Tóth Gombos Baláznak (6.b), Almádi Olivíának (7.a), Kereszturi Anna Zoénak (7.b), Heindl Dalmának (8.a) és Felföldi Lenkének (8.b). Az idén a Kis Herceg Rózsája Ösztöndíjat (a legrangosabb elismerést) Kovács Benjamin, 8.b osztályos tanuló kapta.

DÖK állatok világnapja

Október 4-én a Diákönkormányzat szervezésében megemlékeztünk az Állatok Világnapjáról. A gyerekek behozták az iskolába házi kedvencüket, így az iskola látogatói ezen a délutánon cicák, hörcsögök, nyuszik voltak. Különleges látogatóknak számított egy csincilla és egy iguana is. A kis gazdik bemutatták az érdeklődő gyerekeknek házi kedvencüket, és mindenki simogathatta, ölbe is vehette őket. Az iskolából sokan látogattak el erre az eseményre, és közönségzavazattal döntöttük el, hogy ki kapja meg a „Legcukibb kis kedvec” címét. Iskolánkban nagyon fontosnak tartjuk a felelős állattartás nézetének kialakítását, így ezt a programunkat jövőre is megismételjük.

Martini Judit

Gyógynövénykert

Október 11-én, szerdán a 6. a osztállyal meglátogattuk a Lupaszigeti úton található Gyógynövénykutató Intézetet. A programot Wettstein Andrásné, Etelka néni szervezte. Kerékpárral érkeztünk meg a helyszínre, ahol két külön csoportot

alkotva, párhuzamosan vezettek minket végig a laborokon és a gyógynövénykerten. A Minőségellenőrzési Osztály laborjaiban megismerkedtünk az egyszerűbb és bonyolultabb laboreszözökkel, majd titráltunk, mikroszkopizáltunk és megismerkedtünk azzal a folyamattal, hogyan vizsgálják be az alapanyagokat és a késztermékeket.

A Botanikus kertben tett sétánk alatt a 900 itt összegyűjtött fajból, főleg azokkal ismerkedtünk, melyek ősszel hozzák terméseiket. Boldogan kótolgattuk a gránátalmát a Gleditsia édes magjait és

a különböző hagymafélék ehető részeit. Volt, akit a vegyész-mérnök szakma varázsolt el és ezzel el is dőlt a pályaválasztása, többen pedig a megtetszett növényfajok otthoni ültetését és gondozását tervezték el. Köszönjük!

Koltainé Rakics Rita

Szüret

Október 12-én a 3.b osztály meghívást kapott Deák Lackóék szüleitől egy kis szüretelésre. Lackó édesapja mesélt a szőlőfajtákról és a régi szüretekről. Az osztály szorgalmasan szedte a szőlőt a tőkéről, amit utána megmostak és leszemeztettek. Kipróbálhatták, hogyan kell a szőlőt préselni, majd lelkesen tartották poharaikat. Sokan most ittak először mustot, és nagyon ízlett nekik.

Benedek Eszti

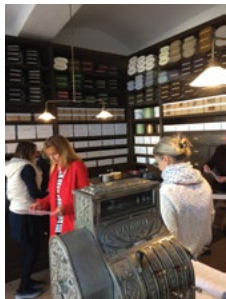
Szigethalmi Vadaspark

Október 17-én a Szigethalmi Vadasparkba látogattak el az 1. és 3. a-sok. Végigsétáltak a tanósvényen, ahol megismerkedtünk a növényevő, húsevő és mindenevő állatokkal. Kicsik és nagyok etethettek őzet, kecskét, kengurut, alpakát, kacsákat, tyúkokat. A vadmentő központban megfigyelhettük, hogyan gondozzák, gyógyítják és engedik vissza a sérült állatokat a társaikhoz. A gyerekek kedvence Cucu, az öreg szamár volt, aki boldogan falatozta a finom csemeget a gyerekek tenyeréből. Végül a park hatalmas utasszállító repülőgépében játszottak, és gondolatban messzi tájakra repültek ők is, újabb állatokat megmenteni.

Boós-Bárány Márta

Skansen- szakmai nap pedagógusoknak

A Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében rendezett, a Növénytől a növendéig elnevezésű Tanárok napi programon, iskolánk hét pedagógusa vett részt. Erdély város Fő terén találkoztunk a múzeumpedagógus kollégákkal. A Patikus inas és az Az a hír járja című foglalkozásokon mi voltunk a „gyerekek”. Így egy 100 évvel ezelőtti időutazáson vettünk részt, miközben egy nyomozós játék keretében próbáltuk összerakni a történet mozaikjait. A másik programon, gyógynövényes gumicukrot gyártottak a kollégák. Ezután mindnyájan összegyűltünk, és megbeszéltük a tapasztalatokat, valamint bepillantást nyerhettünk az Iskolakert programba is.

Nádasné Kárpáti Katalin

Rendhagyó megemlékezés

Október 20-án rendhagyó módon emlékeztünk meg az 1956-os forradalomról: a felsős tanulók a szentendrei Part Moziban két, a forradalom eseményeit feldolgozó filmet nézhettek meg:

Nyolc órától a 7. és a 8. évfolyamosoknak a Néma forradalom című filmet vetítették le, amely egyszerre dolgoz fel egy rendkívül izgalmas történetet és ad hiteles képet a diktatúra természetéről. Tíz órától az 5. és a 6. évfolyamosok a Szamárköhögés című filmre ültek be, amely az első olyan '56-os film volt, amelyen nevetni lehetett. A film humora alapvetően abból fakad, hogy a szereplőket ugyan megérinti a sorsfordító történelmi esemény lehetősége, de fogalmuk sincs, hogyan alkalmazkodjanak a váratlan helyzethez, ezért válnak bocsánatra méltóan nevetségessé. A vetítést követően a gyerekek a Hamvas Béla Könyvtár színháztermében egy, a Zsigmond Király Főiskoláról érkezett filmesztétának tehették fel a filmekkel és az 56'-os forradalommal kapcsolatban felmerült kérdéseiket.

Nyeste-Tóth Szilvia

A Kéktúra napja - október 14.

Közel 4000 résztvevő kéktúrázott egyszerre október második szombatján a Magyar Természetjáró Szövetség (MTSZ) által negyedszer megszervezett rendezvényen. A 143 csoport együtt összesen 2583 kilométert tett meg a hazánk legszebb tájain vezető Országos Kéktúra, Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúra és Alföldi Kéktúra útjain. A résztvevők mozgását az esemény honlapján élőben lehetett követni, ahogy a GPS-es jeladók révén virtuálisan kirajolták a teljes Országos Kékkör pontos útvonalát a nap végére.

Ezen a rendezvényen, csakúgy, mint tavaly is, iskolánk is képviseltette magát. 26 felsős diák és 6 pedagógus vágott neki a 15 km-es kalandnak. A gyönyörű napsütésben és a remek társaságban szinte észrevétlenül tettük meg a kilométereket. Köszönjük Dömötör Kati nének, Nádas Kati nének, Melinda Szócs nének, Anikó Patai nének, Rakics Rita nének és Németh Rita nének a lelkes részvételt.

Pinpongasztal-átadó

A Millió lépésen a gyerekekkel együtt „gyalogoltuk össze” ezt az új pingpongasztalt, aminek a hivatalos átadóján az osztályok egy-egy képviselőjével játszottunk egy mérkőzést. A kiírt és teljesített táv után júniusban is, és most szeptemberben is Budakalászi Város Önkormányzata 300-300 ezer forinttal díjazta a programba való részvételünket.

Pásztor Flóra gyógypedagógus

Nagyon büszkék vagyunk Pásztor Flóra gyógypedagógusunkra, akinek két szerzőtársával közös cikke megjelent az Iskolakultúra című folyóiratban. A szerzők különböző pedagógiai viselkedésmintákat vizsgáltak három regényben. Tanulmányukban a tanári minőség fő jellemzőit mutatják be szépirodalmi példákon keresztül. A pedagógus egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy képes folyamatosan tanulni és fejlődni, melyet Frank McCourt így fogalmazott meg röviden: „Azt hitték, tanítom őket. Én is azt hittem. Pedig tanultam.” Gratulálunk, Flóra!

ANYAKÖNYV

Szeretettel köszöntjük Budakalászi Város legfiatalabb lakóit!

Árvay Botond
Balázs Ludovika
Héjja Gergely
Kormos Janka
Kovács-Lővei Milán
Ollé Sebestyén

Pásztor Lili Regina
Poós Imre
Takács Alex Sándor
Takács Liza
Takách Rita Zsófia
Vankovics Bence

Sok szeretettel gratulálunk!
Isten éltesse őket és családjukat!

Patakpart Általános Iskola

Októberi Patakpart

A tavalyihoz hasonlóan, az idei tanévben is Rédlyné Kovács Gabriella ötlete és rendezése alapján valósult meg az október 23-i megemlékezés iskolánkban. A közönség egyből kinyilvánította tetszését, így az előadás záró dala a vastaps után újból előadásra került. Köszönjük a műsor létrejöttében résztvevőknek a lelkiismeretes felkészülést, a 7.g osztály tanulóinak a szereplést, valamint a - műsorra alakult - Patakpart Bandnek - Hrubai László, Paksai Zoltán, Zöllner Roland - a színvonalas zenei közreműködését!

A 3. fecske osztályunk tanulói az őszi folyamán három napos erdei iskolai programjuk alkalmával Berkenyére utaztak. Nagyon várták a gyerekek az első között ottalvós táborukat. Ellátogattak Nógrád várához, erdész mesélt nekik az erdők élővilágáról, a bőrzés során elkészítették saját karkötőjüket és kulcstartójukat, jártak a falumúzeumban, ahol a hely történetéről meséltek nekik, megnézhettek a régi viseleteket, gyermekjátékokat, volt kincskeresés, csillagvadászat, focizás, játszótérezés és a táborút körüli éneklés sem maradhatott el.

Iskolánk segítő csoportja - iskolapszichológus és gyógypedagógusok - és a szomszédos Napvirág Idősek Otthonának munkatársai közösen

szerveznek programot iskolánk tanulóinak és az Otthon lakóinak. A programsorozat célja, hogy a helyi adottságokat kihasználva egyesítsük a két generációt. Az otthon lakói és - elsősorban alsós - tanulók havonta kétszer találkoznak.

A programok során a fiatalok és az idősek közösen alkotnak, falatoznak, jóhangulatú délutánokat töltenek el együtt.

November 10-én a patakpartos diákok az idősek otthonát is körbejárva fogják lámpás sétájukat megtenni a korábban közösen készített lámpásokkal. Az időstthon lakói itt fognak csatlakozni hozzánk, majd együtt sétálunk tovább az iskola udvarán lévő programhoz. Idén még egy közös mézeskalács sütés vár a résztvevőkre.

A foglalkozások hatása már most érződik, a közös programok során eltűnnek a korkülönbségek. A gyerekek érzékenyülnek a megváltozott élethelyzethez, életkorhoz, egészségi állapotához. Az idősek pozitív töltést kapnak a gyerekektől, nevetést és vidámságot hoznak a mindennapokba.

Zeneiskola

A zeneiskola épületének beázásai miatt tetőkarbantartásra került sor a tankerület finanszírozásában, melynek keretében megjavították a szakadt fóliát és a bádagozást, a sérült cserepeket kicserélték. Köszönjük!

2023. szeptember 30-án, Kendőlengető koncertet adtunk a Szabó Ervin Könyvtár csodásan felújított Ötpacsirta Szalonjában, ahová Szkubán Judit Kokas-oktató hívott meg bennünket, hogy az 1-10 éves gyerekeknek és szüleiknek élőzenét játsszunk. 1 órás koncertünkön a következő növendékek és tanárok muzsikájára táncolhattak a gyerekek: Balla Magdolna (népi hegedű), Veresh Annabella - Veresh Péter (zongora), Kupán Ákos (gordonka), Lovas Lívია (hegedű), Wendl Júlia - Forián Szabó Adél (fúvolya), Szalai Boldizsár (harmonika), Puskás Ádám (zongora), Gulyás Borbála (citera) valamint Hermeszné Uracs Mónika, Lovas Bettina Ingrid, Reikort Ildikó és Pataki Ádám.

Október 2-án két fellépés is várt a zeneiskolásokra. Délelőtt az Idősek világnapja alkalmából az Idősek klubjában szerepeltek Reikort Ildikó fúvolyásai (Tündik Jakab, Ijjas Mária, Gergely Emma, Wendl Zsuzsanna,

Illényi Virág, Kisvölcsy Kinga, Korok Zsejke), akik igen nagy örömet okoztak kedves muzsikájukkal a hallgatóságunk. Az utolsó, folyamatosan gyorsuló műsorszámában a közönség a kiosztott ritmus-

hangszerekkel egyre bátrabban, egyre lelkesebben kísérte a gyerekek zenekarát. Köszönjük a klub vezetésének a kis vendégséget, amit nagyon szívesen fogadtak a növendékek!

Aznap este pedig a Zene világnapja alkalmából rendeztünk telt házas növendékhangversenyt az előző tanév vizsgáinak legjobb produkcióiból. Igazán színes műsort tudtunk összeállítani a réz- és fafúvósok, gitárosok, zongoristák, vonósok, harmonikások, tamburások, népi énekesek, citerások és tekerősök részvételével. A kamarazene iskolája címmel megfelelő javarészt kamaraprodukciónkat hallhattunk néhány szóló számmal fűszerezve. Köszönjük a növendékek és felkészítő tanárai munkáját!

Októberben számos továbbképzésen, konferencián vettünk részt: 5-én pedagógusaink Farkas Edit autizmus szakirányú gyógypedagógus és pszichopedagógus előadását hallgathatták meg a Faluházban az autista és az ADHD-s gyermekek integrált oktatásával, nevelésével kapcsolatban.

Október 12-én a budakalászi Pedagógiai Szakszolgálat térségi workshop foglalkozásán vett részt iskolánk vezetősége, hogy közelebről megismerjük a szervezet munkafolyamatait, szakfeladatainak részleteit, sajátosságait.

Október 19-21. között zongoratanáraink ellátogattak a budapesti Tóth Aladár Zeneiskolába az V. Babszimpozium továbbképzés előadásaira. A mesterkurzusok mellett az előadásokon szó esett az autizmusról, a XXI. század zongora tanításának problémáiról, az Alexander-technika segítségével feloldható fizikai és mentális blokkokról, Bartók Mikrokosmosz című zongora kótetereiről.

Október 25-én az Erkel színházban a X. Boldogságóra ünnepség keretén belül betekintést nyerhettünk a Jobb Veled a Világ Alapítvány Boldogságóra Programjának élménypedagógiai elemeibe, melyek segítik és támogatják a gyerekeket a hétköznapi problémákkal való megküzdésben, és a folyamatos önismereti fejlesztéssel és boldogságérzetet fokozó technikák bemutatásával személyes, lelki egészségüket is tápláló kompetenciáikat fejleszti. Az esemény fókuszában a pozitív pszichológia és pedagógia aktuális témái álltak.

Majd másnap nevelőtestületi értekezleten Reikort Ildikó mesterpedagógus kollégánk mesterprogramjának részeként a Reflektív gondolkodásról szóló érdekes előadását hallgathattuk meg. Október 27-28-án a budapesti Bartók Konzi őszi táborában vett részt a zenei pályára készülő Dikken Lydia, Tóth Orsika magánénekes növendéke.

A Magyar Művészeti Akadémia (MMA) Zeneművészeti Tagozata zenepedagógiai munkássága elismeréseként oklevelet adományozott Csizmadia Angelika csembalóművésznek, iskolánk kiváló csembaló korrepetitorának

(bal 2.), Fejes Antal csellótanárnak, művészpédagógusnak, Kaczmarczyk Adrienne zene-történésznek, Sapszon Borbála karnagynak és Vavrinecz Veronika zenei könyvtárosnak.

Tóth Péter, az MMA Zeneművészeti Tagozatának vezetője az évenkénti díjátadó ünnepségről elmondta: „ritkán kerül reflektorfénybe a pedagógia munka; az akadémikusok legérdekesebb feladatai közé tartozik felkutatni azokat az elhivatott pedagógusokat, akik kimagasló eredménnyel – életteljesítményükkel – szolgálják a közösségeiket”. Szívből gratulálunk!

Hermeszné Uracs Mónika, igazgató

Nyitnikék óvoda

Szüreti multság a Nyitnikék Óvodában

Idén is megrendezésre került óvodánkban a szüreti multság, ami közel 20 éves múltta tekint vissza. Rendezvényünk iránt évről évre nagyobb az érdeklődés. Ez annak is köszönhető, hogy igyekszünk a programjainkkal megfelelni a mindenkorai igényeknek. Ilyenek például a különféle kézműves tevékenységek, mozgásos játékok. Idén egy édesapa felajánlasként verki játékaival emelte a délután színvonalát. A gyerekek körében a csillám tetoválás idén

is nagyon népszerű volt. Aki megéhezett, felkereshette az Ovcisárdát, ahol különféle finomságokat talált. Volt frissen készült must, pattogatott-, és főtt kukorica, sütemények, szendvicsek. Ezúton is köszönjük a Falukrém támogatását, hiszen már több éve biztosítják termékeiket erre az alkalomra.

A rendezvény bevétele az óvoda alapítványát támogatja, mely idén rekord összeg volt. Itt is szeretnénk megköszönni minden résztvevőnek a támogatást. Sok szeretettel várunk mindenkit jövőre is!

Pillangó és Katica csoport

Híd generációk között

Pályám során gyakran szembesülök azzal, hogy a nagyszülők nem tudnak részt venni az unokáik mindennapjaikban. Ebből jött az ötlet, hogy ezt a két generációt egy kicsit közelebb hozzam egymáshoz. Évek óta fogalmazódott ez már bennem, így idén megkerestem a Kalászi Idősek Klubjának vezetőnőjét Janurikné Csonka Erikát, aki nagy örömmel fogadta az ötletet. Beszélgetésünk során kiderült, hogy próbáltak hasonló programokat szervezni, de a kalászi klubtagok többségének unokái már felnőttek.

Elképzelésem szerint ez egy szorosabb, rendszeres kapcsolattartás lenne, havi egyszeri találkozóval. Ezekon a napokon olyan tevékenységeket valósítanánk meg, mint pl.: tea délelőtt, süti/kenyérsütés, Mikulás várás, gyertya gyújtás, tojásfestés/locsolás, mese/játék délelőtt, és még sok-sok érdekesség együtt, ünnepek és hétköznapi egyaránt. Decemberben például mi látjuk őket vendégül az oviban. Ezt a programot kifejezetten egy csoportra terveztem, mert azt szeretném, hogy a 23 gyermek, és közel 30 idős ember között amolyan pót nagy/dédszülő, és pót unoka kapcsolat alakulhasson ki. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha állandó résztvevők vannak.

2023. október 11-én szerdán volt az első közös napunk. Már napokkal korábban elkezdtünk készülni. Mivel most volt az idősek világnapja, így aktualitása is volt. Készítettünk ajándék papírvirágot, és előző nap sütit süttünk, amit szintén vittünk magunkkal. Társasjátékokkal, kártyával, színezőkkel, és pár körjával is készültünk. Érkezésünkkor nagyon kedves dallal fogadtak bennünket, amit mi is viszonztunk. Ezután átadtuk az ajándékokat, sütit, és játékba hívtuk őket. Mindkét korosztály gyorsan feloldódott. Nagyon megható volt látni azt a melegséget, és bizalmat, ami percek alatt kialakult közöttük. Pár órára megszűntek a nehézségek, kevésbé fájtak az ízületek, és kevésbé hiányoztak anyáék is a gyerekeknek... feltöltődünk. Mikor sétáltunk vissza az oviba, a gyerekek tele voltak élménnyel, végig csacsogták az utat, ki kivel játszott, mit látott, mi tetszett.

Még csak pár nap telt el, de már tervezgetünk újra, alig várjuk a novemberi közös napunkat.

*Kelemen Ildikó
óvodapedagógus*

Telepi Óvoda

Azok a csodás családi szombatok

Idén is átváltott a Telepi Óvoda szeptember utolsó szombat délelőttjén. Aki belépett a kapun egy csodás Állatparadicsomba találta magát, ahol állati programokon vehetett részt.

Aki elég bátor volt hullőket simogatott, vagy akár a nyakába is tarthatott. De malacot kikergetni a karából is jó móka volt, sőt kakasként kukorékolva viaskodni is elég merész dolog. Aztán póniákkal lovagolni, állatokkal ugrálózni, állatokat menteni vagy távolba reptetni, akár állati kincset keresni is jó buli volt. De nyitva volt az állatkórház is, ahova az állatokat lehetett talicskázni. Sokszor

kondinkat nem kímélve állati akadályokon átjutni vagy állati focimeccsen részt venni is derekas munka volt. Aztán akinek alkotni volt kedve az is találhatott magának izgalmas, állati programot, készíthetett zseniliából pillangót, homokból varázsolhatott zsiráfot, festhetett százlábút, saját akváriumot rendezhetett be, zebrát csikozhatott, pókot ugráltatott, vagy békákkal nyelvet öltögetett. Egyszóval állati buli volt. Az óvoda apraja, nagya jól mulatott, aki nem hiszi járjon utána.

Szülői levél is érkezett: „A szeptember végi családi szombat kihagyhatatlan esemény nálunk. Az első alkalmat 2017-ben még babakocsiban teljesítette a kislányunk, azóta pedig a nagyobb fiunk születésnapj ünnepelésének része ez a nap.

Minden évben hatalmas izgalommal érkezünk, a kerítésnél már kukucs-kálunk, hogy milyen ugrálóvárat lehet kipróbálni. Idén a legnagyobb örömet a gyerekeknek az élő állatok megérintése, az arcfestés és a barátokkal az önfeledt játék okozta, a felnőtteket pedig a vidám hangulat mellett a kihagyhatatlan sütemények tették boldoggá (és jóllakottá). Annyira, hogy nap végén Apuka megfogalmazta: „Milyen kár, hogy lassan már csak egy ovis gyerekekünk lesz!”

Erre a lányunk mondata adhatja egy kis átmeneti megoldást: „Bence annyira szereti az ovit, hogy ő lesz az egyetlen gyerek a világon, aki őt égit járhat majd oviba.”

Ha ez nem is valósulhat meg, és eltelnék a kisgyerekes éveink, akkor is szeretettel és hálával fogunk erre az időszakra gondolni, mert ami a Telepi Oviban zajlik, az egyedülálló és példaértékű! Nagyon köszönjük ezt az óvoda dolgozóinak!”

Varga- Patkó Henrietta

Budakalászi Bölcsőde

„Szüreti multság” a Bölcsődében.

Október első felében, első ízben rendeztünk őszi köszöntő szüreti multságot mindkét bölcsődénkben. Szeptember elején vetődött fel az ötlet, hogy már a nevelési év elején szervezzünk olyan rendezvényt, amire minden bölcsődénkbe felvételt nyert kisgyermeket és családját meghívunk. Igaz, hogy a gyerekek beszoktatásának időszaka még nagyban zajlik ilyenkor, de úgy gondoltuk, hogy ezzel a családi programmal segíteni tudunk a gyerekeknek és a szülőknek abban, hogy ismerkedjenek a bölcsődei élettel, a bölcsőde dolgozóival és a családok egymással. Nem utolsó sorban bölcsődei élményt nyújtunk a családoknak.

...és milyen jól gondoltuk!

Boldogan tapasztaltuk, hogy szinte minden család eljött ezen a délutánon, sőt örömmel köszöntöttünk testvéreket, nagymamákat és nagypapákat, valamint a beszoktatás előtt álló gyermekeket is a szüleikkel.

A szülők belépőként egy-egy kilogramm szőlővel, gyümölcssel, süteményekkel érkeztek. Hamar megtelt a bölcsőde udvara mustot kóstolató, a kerítésre felfűzött szőlőindákról szőlőt szemezgető, lakmározó gyerekekkel. Miközben szorgalmasan készült a must, a gyerekek néha „besegítettek” a

préselésbe, kérdéseikkel, kíváncsiságukkal szórakoztatták a prés mellett állókat. Miközben frissen „csapolt” mustot ihattak, gyümölcsöt, süteményt és popcornot is kóstolhattak a vendégek. A frissen préselt szőlőlének volt a legnagyobb sikere, hamar ürültek ám a kancsók!

A kisgyermeknevelők kézműves foglalkozásra is csábították a gyerekeket és a szülőket, lehetett előre rajzolt szőlőfürtre pompom bogyót ragasztani, szilvát, almát színeztetni, fára őszi levelet ragasztani, gesztenyéből és sólisztból játékgurát készíteni.

A kétórás program alkalmat adott a szülők és a kisgyermeknevelők közötti jó hangulatú beszélgetésekre, a beilleszkedést segítő ismerkedésekre. A multságot zenés, táncos közös énekléssel, körjátékkal zártuk.

Búcsúzáskor aztán boldogan „puttonyunkba” gyűjtöttük a szülők hálás köszöneteit. (A gyerekek másnap délelőtt is keresték a kerítésen lógó szőlőfürtöket.)

Bernáth Tiborné vezető-helyettes

INTERJÚ

Hargitáról a Pilis lábához

Beszélgetés Farkaslaki Jakab György fa- és csontszobrásszal

Budakalászon megújulnak a közterületi információs táblák, amik 15 éve tölgyfából készültek. A táblák az erdélyi származású Farkaslaki Jakab György fa- és csontszobrász keze munkáját dicsérik, aki művészetéért több rangos elismerés mellett 2023. augusztus 20-án a Magyar Ezüst Érdemkeresztet is átvehette. Nem volt nehéz megtalálni a mester házát Pomázon; igényesen megmunkált székelykapu, több faragott korlát és kültéri szobor, valamint egy felújítás alatt álló zsindeyes tábla fogadott az udvaron. A házban mindenhol faragott díszek, szobrok, kiállítási darabok álltak, mindenhol éreztük a fa jellegzetes illatát.

Miről árulkodik a neve?

Jakab György vagyok Farkaslakáról, Hargita megyéből, ahonnan Tamási Áron is származott, aki az apai nagyanyám első unokatestvére volt. Azon kevesek egyike vagyok, aki kiskorában többször lovagolhatott a nagy székely író térdén.

Mikor kezdett el faragni és milyen indíttatásra?

Úgy szokták mondani, hogy a székely gyerek bicskával születik. Egész kicsi voltam, körülbelül négyéves, amikor elkértem apámtól a nagyon éles csontnyelű bicskáját, hogy faragjak egy játékot magamnak.. Azonban a hasamnak támasztott fadarabon megcsúszott a bicska éle, amit magam felé húztam, nem tőlem kifelé irányítottam, így az eszköz a fadarabról a hasamba vágott. Mai napig viselem a nyomát. Súlyos sérülés volt, de orvos nem látta, dugdostam, mert nem mertem apámnak elmondani, hogy milyen ügyetlen vagyok. Magától gyógyult be. Ez volt az első lecke, hogy a kést nem magunk felé fordítva húzzuk, hanem toljuk. Már az általános iskolában is foglalkoztunk faragással, mi készítettük el a ballagóknak szánt apró kopjafákat. Az elemi iskola után a Csíkszeredai Népi Művészeti Iskola fafaragó és faszobrász szakára iratkoztam be, ahol Ferencz Ernő szobrászművész osztályában végeztem.

Mikor költöztek át Magyarországra?

1990-ben települtünk át a családommal Miskolcra, ahol egy új életet kellett felépítenünk. A lányom ott érettségizett és ment férjhez, két fia született. Ők felköltöztek Budapestre, elvégezte az egyetemet külkapcsolatok szakon és a külügyben helyezkedett el. Évekkel később Pomázra költöztünk, ahol egy kis házat vettünk, majd kibővítettük kétlakásosra. Így egy fedél alatt, egymás közelében tudtunk maradni. A lányom évekig dolgozott diplomataként külföldi nagykövetségeken, ahová a férje és a fiai

is mindig követték. Két éve infarktust kapott és elvesztettük az egyetlen gyerekünket. 45 éves volt. Mindenki számára felfoghatatlan volt az elvesztése, hiszen ott állt előtte a fényes karrier. Sportember, sífutó volt, a tragédiának semmi előjele nem volt és erre az idő sem gyógyír.

Művészetében megjelent ez a hatalmas veszteség?

Igen, rengeteg verset írtam hozzá a tragédia után. Muszáj volt kiírnom magamból a fájdalmat. Már diákkoromtól írok verseket. A szobrászat mellett három verseskötetemet jelent meg. Most nyomdában van a negyedik kötet, amiben egy fejezetet neki ajánlok a hozzá írt versekből. Az ötödik kötet anyaga rendezés, szerkesztés alatt áll, előkészülőben.

Alkotásainak témája leginkább Hargita, a magyarság és a vallás.

A Hargita lábánál nőtem fel, abból a közegből meríték az alkotásaimhoz is. Ha feltöltődésre vágyom, akkor visszautazom és pihenek a barátaim hétvégi házában néhány napot a természetben. Az egyik nagybátyám fontos egyházi ember volt, így a katolikus vallás is az identitásom része, akár a magyarság és a hazaszeretet.

Amikor átköltöztek, akkor alig ismerték a határon innen a munkáit, idén augusztus 20-án pedig Magyar Ezüst Érdemkeresztet kapott a művei elismeréséért. Hogyan jutott el egy ilyen széles körű ismertséghez és elismeréshez?

Az áttelepülést követően sem hagytam abba a faragást. Egy éve laktunk Magyarországon, amikor Miskolcon megrendezhettem az első kiállításomat "Havasok üzenete" címmel, bemutathattam olyan korábbi munkáimat is, amiket Erdélyben a témáik miatt nem állíthattam ki, mint például a Csodaszarvast, a Madéfalvi veszedelmet és a Székely feszületet. A kiállítás után felkértek, hogy készítsem el az aradi vértanúk emlékművét az egyik iskola udvarára. Onnan hála Istennek egyik felkérést és kiállítást követte a másik, nemcsak a Kárpát-medencében, hanem Münchenben, Stockholmban, New Yorkban, Washingtonban és Damaszkuszban.

A most felújított táblákat eleve Ön készítette. Hogy emlékszik a felkérésre?

Pomáznak készítettem egy városi táblát, amit 15 évvel ezelőtt meglátott Parlagi Endre, az akkori budakalászi polgármester. Annyira tetszett neki a munkám, hogy felkeresett és megrendelt tőlem 9 faragott táblát tölgyfából.

Idén a városvezetés a restaurálással bízta meg Önt.

A táblák felújítása is nagy munka. Először le kell maratni a festéket a fáról, restaurálni az idő okozta hibákat, majd le kell csiszolni ahhoz, hogy az új lazúrral kezelni lehessen a felületet.

Mi újság a Német Nemzetiségi Egyesület háza táján?

Idén két nyertes pályázatunk is volt. A működési feltételeink javítása mellett egy fajtátékos is nyert, és ezt már használatba is vették a Kalász Suli nyári táborosai. A Sétálj Budakalász programsorozat alkalmával is nagy sikert aratott. Idén különösen sokan látogattak el a Német Nemzetiségi Egyesület programjára. A kockakirakót, és a satírozó táblákat a Nemzeti Együttműködési Alap Támogatta, míg működésünket a Miniszterelnökség. Köszönet Ladinek Viktor-nak a kockakirakón látható minőségi fotókéért.

Ebben az évben több alaklommal is vendégül láthattuk a Nyitnikék Óvoda német nemzetiségi csoportját (Harkály csoport), de a Kalász Suli diákjai, táborosai, sőt, a csömöri Általános Iskola német táborosai is felkeresték a Svábházat.

A tájházban örömmel fogadtuk az itthoni érdeklődőket és a Németországából hazalátogatókat is. Az év folyamán lehetőséget biztosítottunk a hozzánk látogató gyerekek számára kézműves foglalkozásokra. Ezeknek nagy sikere volt, a felnőttek is szívesen csatlakoztak.

Alakulóban a honlapunk. Köszönet Tóth Lászlónak, Bucsánszki Beátának, és Pető-Wagner Ildikónak az áldozatos munkáért!

Készülünk a jövő évi programokra és a kínálózó pályázati lehetőségeket is igyekszünk kihasználni. Az év hátralévő hetei is mozgalmasak lesznek: november 24-én advent váró traccspartit szervezünk, december 3-án 16-00 órakor pedig betlehemet állítunk

NACHRICHTEN

a Sváb Tájház udvarában. Valamennyi érdeklődőt, gyerekeket és felnőtteket szeretettel várunk.

Illésné Zieba Marianna,
a Német Nemzetiségi Egyesület elnöke

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2023.

Nemzeti
Együttműködési
Alap

MINISZTERELNÖKSÉG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

Értékmegőrző kiállítást rendeztek a Kalászi Idősek Klubjában

A Budakalászi Idősek Klubja Értékmegőrző kiállításán mutatta be a klubtagok alkotásait október 16. és november 6. között a Tánacsics utcai épület közösségi terében. A kötött, horgolt ruhadarabok, csipkék, hímzések, házi martini, lekvárok, drótból készült virágok, versek, grafikák, festmények és még sok izgalmas munka alkotót Forián-Szabó Gergely alpolgármester és Balogh Csaba önkormányzati képviselő emléklapokkal ajándékozta meg.

„A beszélgető köreinken gyakran kerülnek szóba az idős emberek olyan értékei, amit továbbadhatnak a következő nemzedéknek. Hétről hétre be is hozták megmutatni azokat a munkáikat, amire büszkéek voltak, nekem csak meg kellett szerveznem a kiállítás kereteit” – mondta el megnyitó beszédében Janurikné Csonka Erika, az Idősek Klubja vezetője. A nyugdíjas egy gyűjtőfogalom, azt a benyomást kelti, hogy az idősök egyfélék, pedig a hosszú életutak a lehető legkülönbözőbbek, a felhalmozott tudás pedig a mindennapokban való eligazodásban mindenki számára pótolhatatlan értékkel bír. A megnyitón együtt ünnepeltek a kiállítás alkotói, szervezői és támogatói, a klubtagok, a dolgozók, de még a Viola Egyesület is. A ki-

állítás megnyitóját a klub szeretetvendégségével zárult, az eseményt támogatta a Tájoló Szociális Egyesület, a Raiffeisen Bank és az Önkormányzat.

G.R.

BŰNMEGELŐZÉSI ELŐADÁS A KALÁSZI IDŐSEK KLUBJÁBAN

A Tánacsics utcai nyugdíjas klubban 2023. november 23-án 10.00 órától bűnmegelőzési előadás lesz, a szentendrei rendőrkapitányság bűnmegelőzési tanácsadója, valamint dr. Ábrahám Zsolt, a Budakalászi Városrendészet vezetőjének részvételével.

Minden érdeklődőt tisztelettel várunk!

AMIRŐL A KÁDÁR-KORSZAKBAN NEM BESZÉLTÜNK

Szécsi Katalin a Szentendrei úti Kolónián élt 18 éves koráig. A mai Ciklámen utcai sorházak helyén egy foci-pálya volt, azon túl állt a gyár kolóniái közül az egyik. Kati szülei a Szövőgyárban dolgoztak: anyja Denkstein Hermin, azaz Mimi, ahogy a faluban hívták, a pénzügyön bérszámfejtő volt, édesapja Schmergel Gyula vasesztergályos volt, a család a nevét később Szécsire változtatta. Mindketten holokauszt túlélők, a Denkstein család Auschwitzba deportált tagjai közül egyedül Hermin tért vissza, Kati édesapja pedig a matthauseni koncentrációs tábort élte túl.

Szécsi Gyula felvidéki származású volt, a háború előtt Árvanadásdon élt, 1946-ban Budakalászon kezdett új életet. A holokauszt borzalmainak két túlélője a háború után a Páva utcai zsinagógában házasodott össze. Mint korábban megírtuk, a Denkstein család férfi tagjai első világháborús hősök voltak. A Budai úton, a mai 55-ös szám alatt álló ház és a Duna-parti Lupa Csárda is a faluban köztisztviselnek örvendő Denkstein József kereskedő és fuvaros kisiparosé volt. A Lupa csárdát a háború előtt Béla Bácsi kakaócsárdájának hívták, Denkstein Béla neve után, aki Hermin édesapja volt. Béla megszökött a munkaszolgálatból, sokáig bujdokolt, mígnem Kőszeg határában a nyilasok agyonlőtték. Akárcsak a Herzfeld család, ahol a hazatérő

túlélő már nem kaphatta vissza a mások által elfoglalt, ma Petőfi tér 2-t, ami ma többek között a cukrászdának és a hentesboltnak ad helyet, úgy Hermin is egy penészes falú, szoba-konyhás szükséglakást kapott. Innen költöztek át Kati születése után a Szentendrei úti Kolóniába. Az Ófalu helyett a Szövőgyár környezete lett az otthona a Szécsi családnak: Miminek, Gyulának és a két gyermeküknek, Lacinak és Katinak. Szécsi Katalinnal beszélgettem.

Mire emlékszik még a Kolóniából?

1957-58-ban költöztünk a Kolóniára, a háború alatt ez úgynevezett MUSZ-os ház volt, ide szállásolták el a munkaszolgálatosokat, később a Szövőgyár „szükség”-lakásonként utalta ki a dolgozóinak. Kilenc család lakott ott, a teljesség igénye nélkül: a pálya felőli oldalon a mi lakásunk volt a legszélén, mellettünk Majsaiék, később mindkét Majsai fiú elköltözött és Soóky Erzsébet kapta meg a lakásukat, vele közös gangon Fábriánék laktak 2 lányukkal, Zsuzsával és Erikával, Rabi házaspár a lányukkal, Györgyivel, Bitóék, akiknek négy gyermekük volt, (Magdi, István, Feri és Tibi) és az utcafronton Lugosiék laktak, Aranka néni, a férje Józsi bácsi, a fiúkkal, Lugosi Ferivel. A házban kerekesektől húztuk a vizet, közös budit használtunk a kert végén. Fával tüzeltünk, majd bejötték az olajkályhák. Édesapámmal a gázcserelepre jártunk fűtőolajért, ami a Szentistvántelegen volt az ikerházak között. Egy fáskamra állt még az udvaron. Apám a húsárak emelkedésekor eldöntötte, hogy nyulat fog tenyészteni. Összefut a nyál a számban, ha anyám tejfölös-vadasan elkészített vasárnapi ebédjeire gondolok zsemlegombóccal.

A bátyámnak, akit 1950-ben fogadtak örökbe a szüleim, sokat kellett rám vigyáznia. Ez egy másik érzékeny családi történet, ugyanis a falu orvosa, a jószágos Gaál dr. úr próbálta anyukámat megvigasztalni, hogy Auschwitz után nem lehet gyereke. Ekkor örökbe fogadták Lacit, majd nyolc és fél év múlva mégiscsak megszülettem. A bátyám mellett sok fiús dolgot csináltam, mert meg kellett mutatnom a bátyámnak, hogy bátor hűga vagyok. Volt egy kis domb a foci-pálya másik végében, télen a szüleink megtiltották, hogy itt szánkózzunk, mert nem volt olyan sima pálya, mint az Ürömi úti nagy szánkópálya. A fiúk hecceltek, hogy nem merek lecsúszni. Mertem. Be is tört az orrom. Szegény bátyám, legtöbbször ő húzta a rövidebbet miattam. Laci a tanulásban kevésbé, inkább a sportban jeleskedett, a gyár kézilabdacsapatában játszott.

A Kolónián a családok élete összefonódott. Ismertük egymás fájdalmait, örömeit, Lugosi Ferivel együtt nőttünk fel, aki jó néhány éve elhozta ajándékkba azt a Bodó Béla mesekönyvet, amiből együtt tanultunk meg olvasni, mire iskolába mentünk.

A Szécsi család, fotók: Hartl-Nagy Tamás

Volt olyan nyár, amikor végig színházast játszottunk, nyár végén a kertben pedig előadtuk a saját darabot.

Annyira szegények voltunk, hogy amikor az Ürömi úton elmentünk egy osztálytársamhoz, akinek az apja kőműves volt, az általa épített, ma kádárkocának nevezett házukon igazán elámultam, hogy milyen körülmények között élnek mások.

Kalászon járt óvodába, iskolába?

Már egy éves koromban a gyári bölcsődébe kerültem, utána a gyár óvodájába jártam, aminek az épületében ma a magánóvoda van a Szentendrei út 5-ben. Az óvodából jó emlékeim vannak, az egyik farsangi bálon a bábkirályfi, Rokonál Gyuri az udvarhölgyek közül engem választott bábkirálynőnek.

A Kalász Suliba jártam Lugosi Ferivel, aki a gyerekkorom legnagyobb szeretője volt, végül ketten szereztünk diplomát azok közül, akik az egykori Kolónián laktak. Minden nap három kilométert gyalogoltunk az iskolába és vissza. Ahogy mentünk át a falun, volt egy kocsmá, a Pálma. A kocsmát borostás, tetovált emberek látogatták. A tetoválás látványa engem nagyon megzavart, mivel az anyukámnak is ott volt a bal karján az auschwitzti tetoválása, és anyám tetoválását a kocsmai emberek tetoválásaival sehogy sem tudtam összekötni, de a tetoválások akaratlanul is összefonódtak. Kirándulni, teniszezni szerettem. Egyszer Alsógödön volt egy teniszverseny, amire engem is neveztek. Apukám készítette össze a teniszcsuccot. Csak a verseny előtt vettem észre, hogy a nylonzoknimat is gondosan kivasalta. Rossz előjel volt, végül könyörögtek az ellenfelemnek, hogy hagyja meg nekem a méltóságomat és ne 6:0-ra verjen el.

Amikor a Kalász Suliban kezdtem, Bártfai Ernő volt az igazgató, ő egy köztisztviselőnek örvendő ember volt. Emlékszem, amikor késő tavasszal értek a cseresznyék a Szentistvántelepen, Ferivel odajártunk cseresznyét zabálni. Lopni – ez az igazság. Egyik kertben éppen a fa tetején ültünk és már csak a magokat pöcköltük szerteszt, amikor az igazgatónk jött ki megnézni, hogy ki lopja a cseresznyét a fáról. Nagyon szégyelltem magam, hogy a legjobb tanuló lopja az igazgató Úr cseresznyéjét. Bártfai Ernő után a következő igazgatót rajongásig imádtam, Szendrői Ferencné, Viola néni történelmet tanított. A tanárnő egyszer megbízott, hogy tartsam meg a történelemórát, hetedikes lehettem, nem emlékszem a témára, de hatalmas megtiszteltetés volt, egész biztosan köze van ennek az élményemnek ahhoz, hogy milyen fontosnak tartom a munkámban a pszichoedukációt. Taní-tani... Néha a pácienseimnek viccesen „néptanítóné”-nak definiálom magam.

Sok nagyon jó tanárra emlékszem, senkit nem akarok megbántani, hogy kihagyom a felsorolásból, hiszen mindenki hozzátett ahhoz, aki most vagyok, de nagyon szerettem az alsó tagozatos tanító nénimet, Bazsó Lajosnét, Eszti nénit, az osztályfőnökünket. Kristóf Ceciliát, ő rajtot tanított, Zalán Kati nénit, a földrajztanárnőt, Földessy Péternét, Mariann nénit, az úttörő csapatvezetőt, orosz tanárnőt, Hammer Tanár Úrat, főként a fiúknak kokit osztogató matektanárt – imádtam a matekot! – és a klasszikus műveltségű Mericske Rezsőt, akihez németre jártam különórára. Szinte hallom mély, cigarettafüstös-rekedtes hangján, ahogy németül éneklé a Piroska és a farkasból farkas dalát. Ő volt a bátyám osztályfőnöke is.

Milyen volt az osztályban a légkör?

Az eddigiekből is kiderült, hogy a 60-as években nem volt téma a közéletben a holokauszt vagy bármilyen antiszemita, rasszista, homofób megnyilvánulás, mint amennyire gyakori manapság, mindenki asszimilálódni próbált.

Egyetlen negatív emlékem az, amikor Jutka néni lányát, az unokatesótmat lezsídjították és ő sírva ment haza az anyukájához. Másnap én, aki jótanuló voltam és semmi hasonló dologban nem voltam benne, megvártam az iskola után azt a lányt, és jól meghuzigáltam a haját.

A szüleim pusmogásából hallottam, hogy bár rettenetesen vártam a Parlamentbe, nem mehettem a karácsonyi fenyőünnepélyre, ahova az iskolánkból a két legjobb tanulót vitték. Hiába én voltam az egyik legjobb tanuló, zsidó

Denkstein Hermin igazolványa 1946-ból

származásom miatt azt a lányt vitték el, aki lezsídjította az unokatestvéreimet. Ez a 60-as évek közepén volt, és szerintem az akkori alsós osztályfőnököm döntött így.

Milyen volt a gyári szociális háló, voltak-e erősebb kapcsolatai a gyárban a szüleinek?

A szüleim félték 1956-tól, hiszem apám a gyárban párttitkár volt, nem sokkal 1956 előtt mondott le. 56-ban Pomáz határán meggyilkoltak egy fiút. Anyám többször említette a Márciusban Újrakezdjük (MUK) mozgalmat, félték, hogy megint a zsidók lesznek a bűnbakok. A párt erősen beleszólt a magánéletükbe, anyám mesélte, hogy időnként bezárták őket a pártirodába, hogy intézzék el ott a kibékülést.

A nagyobb gyári ünnepeken rendszeresen szavaltam. Felső tagozatban irodalmi pályázatot, szavalóversenyt nyertem Szabó Lőrinc: Lóci óriás les című versével. De szavaltam Váci Mihályt, József Attilát és Adyt is, aki a kedvencem volt, a kamasz érzéseimhez az ő hangja volt a legközelebb.

Apám járási sakkbajnok volt, emellett a Lovira járt. A Turfot bújta egész héten, nekünk csendben kellett lennünk, amíg a zsokékról és a lovakról statisztikát készített. Többet tudott a lovakról, mint egy bukméker. Anyámnak jó kapcsolata volt a főnökével, Békesi Klári nénivel. Nyári munkán én is dolgoztam a gyárban, tizenkét évesen már a szövőgépeket takarítottuk, jó mocskos meló volt. Ezt az egészségügyi szakközépiskoláig, 71-72-ig minden nyáron csináltam. Rendes diák melót már Pesten végeztem, a Gázműveknél dolgoztam minőségellenőrként, majd a választott szakmámban: ápolónőként. Talán ezért tudtam jobban átérzeni már orvosként is a nővérek életét, problémáit.

Mikor költöztek el Kalászról?

Tizennégy éves voltam, mikor a szüleim elváltak, apám Pestre költözött és megszakadt sajnós a kapcsolatunk. Anyámmal egy darabig a Kolónián laktam. A bátyám próbált szigorkodni velem, de nem hagytam. Húsz éves koromban a lányom születésével hirtelen fel kellett nőjek, ő egy csodálatos ember, három fiúunokám van, 15, 14 és 3 évesek. Majd a nyolcvanas évek elején végleg elköltöztünk, de soha nem felejttem el, honnan jöttem.

A Kalász Suli után a Markó utcába, a Kossuth Szusza Egészségügyi Szakközépiskolába kerültem, majd onnan felvételiztem az Orvosi Egyetemre. Pszichiátriából szakvizsgáztam, és a pszichoanalízis irányába folytattam a tanulmányaimat. Jelenleg már nyugdíjasként magánpraxist csinálunk majd 25 éve egy pszichológus kollégámmal. Közben családállításokat is vezetek. Talán nem véletlen, hogy a munkámban az elhallgatások, az letagadások, a családi titkok, a kimondhatatlan traumák zárványainak feltárása és a történetek beintegrálása a személyiségünkbe a gyógyító tevékenységem fő iránya.

A KUTATÓT NEM A CÉL, HANEM A KÍVÁNCISISÁG VEZÉRLI

Faigel Gyula budakalászi Széchenyi-díjas fizikus, a Tudományos Akadémia rendes tagja, aki jelentős eredményeket ért el a szerkezetkutatásban és számos publikációja jelent meg. Nemzetközileg elismert kutató, aki soha nem tétlenkedik; munkája mellett csillagvizsgálót épít és az eget kémleli. Tavasszal a Telepi Suliba látogatott el, ahol előadást tartott a világegyetem rejtelseiről saját fotóival. A Faluház kávézójában beszélgettem vele munkájáról és a nem mindennapi hobbjáról.

Hogyan lett Önből fizikus?

Gyerekkoromban is mindig barkácsoltam, nyolcéves korom óta elektronikákat is raktam össze. Az első egy diódás rádió volt, utána jött a magnetofon és a nagyobb eszközök. Tudtuk, hogy valamilyen reál irányba fogok indulni, mert jó voltam matematikából, fizikából és kémiából is. Miskolcon éltem gyerekként, apám bányamérnök volt. Egy helyi általános iskolába jártam, de akkor még nem voltak akkora különbségek a vidéki és a városi iskolák között. A fizika tanárom egyben a tornatanárom is volt, a tornát pedig nagyon szerettem. Egy fizika-kémia tagozatos gimnáziumban tanultam tovább. A gimnázium végére kiderült, hogy a fizika az én irányom, egy egzaktabb, mélyebb tudomány abból a szempontból, hogy a természet alapműködését próbálja megérteni. Ha meg akarjuk érteni a világot, akkor a fizikát kell megérteni. Az ELTE fizika szakán tanultam tovább. '79-ben, miután lediplomáztam, az akkori Központi Fizikai Kutató Intézetből lejött egy kutató, aki embereket keresett maga mellé. Nehéz volt oda bejutni, hármunkat vett fel a doktori képzésre. Jó tanár volt; pártolt minket, megtanultunk

irodalmazni, mellette nőttünk ki önálló kutatóknak. A Budakalászlóval származó Gránásy Lászlóval, aki nemrég szintén Széchenyi-díjat kapott, ottmaradtunk a doktori után is a Szilárdtestfizikai Kutatóintézetben. Akkor dolgozott ott 3000-3500 ember, ma már csak 1000-1500 fő. A volt tanárunk, főnökünk elment nyugatra, mi pedig önálló munkába fogtunk. Pár hónapra én is kimentem hozzá a kutatásom okán. Ma is együtt járunk síelni.

Mióta lakik Budakalászon?

Az egyetem alatt itt laktam albérletben, mert fájt a fejem a pesti levegőtől. Pázmándi néni lakásában laktam az unokájával, Gránásy Lászlóval, akivel együtt dolgoztam a Kutatóintézetben. Amikor befejeztem az egyetemet, a házasság határán voltam és el kellett döntenünk, hol telepszünk le. Én szerettem itt lenni, így '80-ban, amikor a fiunk született,

a Szentistvántelepi megállóval szemben lévő dombon építkeztünk, ahol akkor még alig volt lakó. 2017-ben költöztünk át egy másik házba a Dolinai utcába.

Mesélne az önálló kutatásairól?

'85-ben két évre kimentem kutatni Amerikába. Hazatérésem után váltam önálló kutatóvá saját témával, munkatársakkal. Amerikában volt egy olyan gyorsító berendezés, amiből a kiáramló röntgensugárzást különböző mérésekre lehetett használni. Magyarországon ugyan nem volt olyan gép, ami ugyan olyan erős sugárforrást biztosítana, de itthon is folytattuk a kutatást. Felépítettünk egy a röntgensugár anyagon való szórásán alapuló vizsgálatokkal foglalkozó laboratóriumot. Itt olyan módon tudtuk vizsgálni az anyagok atomi szerkezetét, amire addig Magyarországon nem volt lehetőség. Kevesen tudják, hogy a röntgensugarakat nem csak a test átvilágítására használjuk, hanem tudományos kutatásokhoz, mérésekhez is. A mi specialitásunk az volt, hogy ezekhez a fejlesztésekhez mindig tettünk valami plusz információt. Így alakult ki az az irány is, amiért Tegze Miklós kollegámmal a Széchenyi-díjat kaptuk. Az atomi felbontású röntgenholográfia ötletével álltunk elő. Az eredményeinket 1996-ban publikáltuk, de a mai munkánk nagy része is erre épül.

Mire lehet használni ezeket a méréseket a gyakorlatban?

Ez egy alapkutatás, aminek közvetett eredményei vannak, tehát amit most lemérek a módszerrel, annak azonnal nem láthatom az alkalmazhatóságát. Amit azonban ötven éve mértek, annak hatalmas eredményei lettek mostanra. Például amikor tranzisztort feltaláltak, nem hitték, hogy valamire használható lesz majd, most a modern elektronika alapeleme. A mi kutatásunk lényege az

anyagok atomi szerkezetének meghatározása. Egy, az anyagok szerkezetének ismeretén alapuló ötlet megreformálhatja a gyógyszeripart, fémgyártást vagy a félvezető ipart. Amikor azonban a kutató egy mérési módszert kitalál, nem a konkrét alkalmazhatóság, nem egy kívülről meghatározott cél vezérli, hanem a kíváncsiság. Minden tudás, amit megszerzünk, valahogy hasznosul. A tudás megszerzése alapvető, anélkül nem lehet előre jutni semmiben. Manapság erősen visszafogják a kíváncsiság vezérelt kutatásokat a haszonvezéreltség miatt. Ez annak a következménye, hogy mindent a pénz hajt. Arra adják a pénzt, aminél előre le van írva, hogy mire lehet használni. Így lassan feléli az emberiség a korábban megszerzett alaptudást, csak a hasznosításra összpontosít és egyre kevesebb alaptudást tesz a már meglévő ismeretekhez. Ez azt fogja eredményezni, hogy amikor majd valamilyen nagy horderejű, előre nem látható, új ismereteket megkívánó probléma merül fel, nem lesz meg a megfelelő alaptudás, sem az alapkutatásban gyakorlott emberi erőforrás a megoldásához. A rövidtávú haszonért feléljük a jövőt.

Fogy az alapkutatás, az alaptudás és az oktatás sem áll szilárd lábakon. Milyen kilátásaink vannak így?

A fizika szakon még vannak diákok, de a tanárképzőknél nagyon alacsony a létszám. Ha nem lesz tanár, a természettudományi szakok is gyengülnek majd. Erre most az a megoldás, hogy legyenek rövidebb képzésű gyorstanárok, ami minőségromlást eredményez majd. Ha romlik a tanítás minősége, akkor nem lesznek jól kvalifikált, kiváló embereink és beomlik a rendszer. Lemaradunk mindenhol, ahol erősebb a mezőny. Az egész oktatást támogatni kéne, a tanároknak pedig több renomét kellene adni. Krausz Feri, aki most kapta a Nobel-díjat, szintén jelezte, hogy az oktatással bajok vannak. Neki is a nagyszerű tanárai adták az alapjait, mint nekem. Most kevesen vannak a tanárok és a színvonal is romlik a sok extra tehertől. Régen a tanárnak nem kellett leírni, hogy mit csinált és mit tervez pontosan csinálni. Kaptak egy alacsony átalányt, de nem kellett portfóliót és terveket, célokat dokumentálniuk. Azt mondják, hogy írjanak jó portfóliót, nem azt, hogy tartsanak színvonalas órákat, szakköröket. Az oktatásnak, alapkutatásnak állami feladatnak kellene lennie, az alkalmazott kutatásnak azonban nem. Egy gyógyszergyár ne kapjon állami támogatást, mert neki megvan a profitja, méghozzá nem is kevés. Ők adminisztrálnak, ha úgy gondolják, hogy támogatásra van szükségük. Azoknál a kutatásoknál, ahol a tudás megszerzése a cél, ott nem a papírmunkába kéne belefulladni, hanem a tudást megszerezni és átadni. Mennek a kamu továbbképzések a pontszámokért, pedig nem ezen múlik a színvonal és rengeteg pénzkidadás. Akit érdekel egy téma, a világhálón elérheti olyan mélységben, amiben csak akarja. Most papíron minden rendben van, amiből gyönyörű statisztika készül, a valóságban azonban sokkal elszomorítóbb a helyzet. A tanároktól indultunk ki, de a közszolgáltatás terén mindenhol ez a probléma.

Mi a helyzet az Akadémiával?

Az a baj, hogy az Akadémia már semmi. Az intézményeket, amiknek dolgozom, elvették öt éve, amikor sztrájkoltunk is ez ellen. Nem szerettek minket, mert ellenzéki véleményeket hangoztattunk, többek közt kiálltunk a CEU mellett, ami jó eredményeket ért el a tudomány terén, így jót tett az országunknak. Kérdeztek minket,

Fotók: Hartl-Nagy Tamás

mi válaszoltunk és az nem tetszett. Ezt követően verték szét az Akadémiát. Először elvették az intézményhálózatot, majd csökkentették a médiában való hozzászólásainkat. Korábban, az MTA égisse alatt független, alapkutatás vezérelt rendszer volt. Megalkották az Eötvös Loránd Kutatási Hálózatot (ELKH), majd a nevét Magyar Kutatási Hálózatra változtatták, aminek az MTA-val ellentétben nincs nemzetközileg elismert brandje. Több pénz kap és kevésbé működik jól, úszunk az adminisztrációban és a szabályzatokban. Olyan irányítóstruktúra kellene, aminek nincs köze a politikához.

Hamarosan nyugdíjba megy. Milyen tervei vannak?

Jövőre leszek hetvenéves. A mostani intézményben, ahol dolgozom, egy akadémikusnak hetvenévesen nyugdíjba kell menni. Én előre gondolkodtam, hogy mit fogok majd csinálni. Szeretek a barkácsolást és vonzott a csillagászat, ezért pár éve elkezdtem ezzel foglalkozni. Bükkszentkereszten vettünk egy telket, ahova építettem egy napelemes áramszolgáltatót és egy csillagvizsgálót két távcsővel. Az egyik egy kupolában van, a másik egy gurulótetős házban. Ezeket távvezérléssel Budakalászlól is tudom használni. Kalászon az udvaromban is van egy kupola, ahol jó időben, folyamatosan mérek. Télen még gitározok és éneklek, több CD-t csináltam Édesanyámnak, amikor még élt, saját dalokkal is. Nyáron kertészkedek, szeretek kint lenni a szabadban. A csillagászat is nyári hobbinak indult, de rájöttem, hogy télen jobbak a viszonyok, tovább van sötét. A hobbi kapcsán kerültem a Telepi Suliba is, ahol alapgondolatokat adtam át a naprendszeréről, világegyetemről. Nagyon kellemes társaság volt, kitűnően figyeltek és a végén értelmes kérdéseket tettek fel.

Gulyás Rita

VAKVEZETŐ KUTYA

nevelkedik a Berdón

A Baráthegyi Vakvezető és Segítő Kutya Iskola Alapítvány kutyáival országszerte bárhol találkozhatunk. Az általuk tenyésztett labradorokat másfél évre kölyöknevelőkhöz adják, akikkel később az oktatók foglalkoznak, majd kétéves koruktól a kutyák átlagosan nyolc évet dolgoznak egy látássérült mellett. Olykor két-három évet is várniuk kell a kutyát igénylő látássérülteknek, így könnyen elképzelhetjük, hogy milyen értéket képvisel egy kétéves, iskolázott vakvezetőkutya. Budakalászon is van egy kutyanévelő család, az éppen fogváltáson áteső fél éves Csengő jelenétében Nemes Fannival az önkéntes kölyöknevelő programról beszélgettem.

Hogyan került Csengő Budakalászra?

Kiskoromban volt egy magyar vizslánk, tizenkét évig élt velünk Budakalászon, vele nőtem fel. 1996-ban költöztünk a Berdőba, a nyolcvanas évek végén vettük a telket, de nagyon sokáig építkeztünk. Budapesten jártam iskolába, Gyöngyösre főiskolába, Gödöllőre egyetemre. Kevés időt töltöttem otthon. Később a Budakalászi Önkormányzaton kezdtem dolgozni és már régóta érett bennem a saját kutya vágya, de végül családosan, férjemmel, tizenhat éves gyerekünkkel vártuk a családlátogatást, hogy a miskolci Baráthegyi Alapítvány szakemberei megvizsgálják, hogy az életkörülményeink megfelelőek-e vakvezető kutya neveléséhez.

Hogy lett vakvezető kutyakölyöknevelő?

Korábban fájó szívvel néztem a kutyát sétáltató embereket, hogy de jó nekik, de nem láttam egyben tizenöt olyan évet az életemben, ami biztosan kiszámítható kutyatartás szempontjából. Minőségi időt szerettem volna a kutyámmal tölteni, számomra szóba se jöhet, hogy kirakjam a kertbe, mondván, hogy ott a helye és a napi etetéskor megsimogassam, vagy ha véletlenül az elmaradt, akkor majd másnap reggel. Fiammal menhelyekre jártunk kutyákat sétáltatni és egy idősebb kutya örökbefogadásán gondolkoztunk. Kapcsolatba léptünk a Retriever Rescue Fajmentő Egyesülettel, akik lebeszéltek a tervünkről, mondván, megterhelő lehet egy tinédzsernek a két-három év alatt megszeretett idősebb kutya elvesztése. Ők irányítottak a Baráthegyi Vakvezető és Segítő Kutya Iskola Alapítványhoz. Semmit nem tudtunk a vakvezető kölyöknevelésről és az a tapasztalatom, hogy másoknak sincs sokkal több ismerete. Felvettük a kapcsolatot az alapítvány kölyökkutya koordinátorával, aki Vácon lakik, és az egész ország területén minden kölyöknevelővel tartja a kapcsolatot.

Miután alkalmasnak találtak minket és a lakóhelyünket, elvégezhettünk egy kölyökkutyanévelő tanfolyamot, ahol levizsgáztunk. Július közepén megállt a házunk előtt Judit, az alapítvány kölyökkordinátora, kinyitotta a kocsija ajtaját és egy ketrecből kiemelte Csengőt: „na fogd, addig én leparkolok, mert rosszul álltam meg” és odaadott egy akkora kutyát, ami a karomban elfért. Nagyon boldog voltam!

Ki a kutya gazdája?

Én vagyok a kölyöknevelő, a tulajdonos pedig az Alapítvány, aminek a tenyészetéből egy extranyugodt labrador vérvonalból kerülnek ki a kutyusok. Ezek a kutyák nem átlagos kölyökkutyák, Csengő semmit sem szedett szét otthon, vár, figyel. A kölykök ketreccel érkeznek, amit be kell vinni a lakásba, abban pihenni, néha abban alszik, de ez nem kötelező. Az ágyba, kanapéra viszont nem jöhet fel, ölbe nem ugorhat, mert később a látássérült melletti életében is így lesz. Egy felnőtt, harmincöt-negyven kilós labrador bárkit fel

tud dönteni, ha feltámaszkodik, felugrál örömeiben, így ilyesmi elő sem fordulhat.

Kik lehetnek kölyöknevelők, mivel jár az önkéntesség?

A kutyáknak állandó napi ritmusra van szükségük, amit megszoknak és amihez alkalmazkodni tudnak. Szerencsére Csengőnek ezt tudom nyújtani, mivel a napjaim közel egyformák.

Minden hónap első vasárnapján kölyöktalálkozó van, amikor a C alom tagjai találkoznak egymással. Csengő testvéreinek is C-vel vagy Cs-vel kezdődik a neve. Judit úgy szervezi a találkozókat, hogy mindig máshol legyenek. Egyszer egy rétre megyünk, máskor egy üzletközpont a helyszín, hogy minél többféle környezettel találkozzanak a kutyák. A legjobb, ha a kutyusokat minél hamarabb mindenhová magunkkal visszük, hiszen később is mindenféle megfordulhat a látássérülttel. Közlekedési eszközökkel találkozni kell, mert bár nekünk természetes, hogy a járművek zajosak, a kutyának viszont nem. A látássérült mellett járva nem ijedhet meg a betonkeverőtől sem, nem ránthatja félre. A múlt héten a Margitszigeti Kisállatkertnél az egyik madár furcsa hangjától például még meglepődött.

Hogyan tanulnak még a kutyák?

Amikor a mi másfél évünk letelik, Csengő egy oktatóhoz kerül, ahol még fél évet eltölt, végül az oktató adja át a látássérültnek a kutyát és az elején még velük van, hogy minden jól működjön. A kutya végül a látássérülttel együtt vizsgáljuk. Bizonyos szabályokat tehát már most be kell tartanunk, ha nézzük a tévét, a kutya nem az ölemben van, mindig le kell hajolni hozzá, ő nem jön fel a bútorra sem. A kutya mellettem alszik, de természetesen nem az ágyban, hanem a helyén, étkezésnél nem adunk falatot, amikor munkába indulunk, a kutya utasításra elvégzi a dolgát. Ha ezeket nem tartom be, akkor az oktatónak nagyon nehéz dolga lesz.

Csengő nem fog minden percben dolgozni, napjainak nagyobb részében ő is egy átlagos kutyaként fog élni, viszont lesz egy fogóval ellátott hámjá, aminek az egyszerűbb változatát már most is hordja. Ha ez a hámrakerül, amivel a látássérültet vezeti, akkor dolgozik és ha lekerül róla, akkor nem. A látássérült is el fogja vinni pl. kutyafuttatóba, ő is fogja dobálni neki a labdát és akkor Csengő normális kutya lehet. Ha viszont a vakvezető kutyán rajta van a hámr, akkor nincs simogatás, nem mehet oda másik kutyához és nincs játék, akkor csak munka van.

A másfél év alatt hogyan tartják a kapcsolatot az alapítvánnyal?

A kölyöktalálkozók után egy-két héttel családlátogatás van, amikor a kölyökkutyakoordinátor eljön hozzánk és megnézi, hogyan mennek a dolgok. Átbeszéljük a kölyöktalálkozók alkalmával megfigyelt észrevételeket, jó oldalon vezetem-e a kutyát, Csengővel együtt megnézzük, hogy mit hogyan kellene csinálni. Például a múltkor átléptem a póráz, ami szigorúan tilos, hiszen a látássérült nem látja a zsinórt, elesne benne, így a kutyát mindig vezetnünk kell.

Mit eszik a kutya?

Mindent az alapítvány ad a kutyatáptól kezdve a tálon, a pórázon át. Egyéb vásárlás esetén mindig egyeztetünk a koordinátorral. Az állatorvosnál is számlát kell kérni, amit szintén kiegyenlítenek.

Milyen változásokat hoz ez ember életébe az önkéntesség?

Nagyon érdekes találkozásokat élünk át. Nyáron, amikor napszemüveget viselek, előfordul, hogy egy járókelő belém karol, hogy elkísérjen egy darabon, segíteni szeretne, mert azt gondolja, hogy én vagyok a látássérült. De a bizarr találkozásokon kívül is nagyon sok emberrel megismerkedünk, hiszen az emberek kíváncsiak. Még a legzordabb külsejű ember arca is meglágyul, mosolyra fakad. A kutya kapcsán felbukkannak a régi barátok, de a tanfolyamon, találkozókon is sok-sok új kapcsolat alakul ki.

Mennyire kötött az önkéntes élete a másfél év alatt?

Ha el kell utaznom és Csengő nem jöhet velem, arra is van megoldás. Nem csak kölyöknevelők vannak, hanem panzióztatók is, akiknél néhány napra elhelyezhetjük a kutyát. Ilyen önkéntes munkára is bátran jelentkezhetünk, én is gondolkozok rajta, hogy Csengő után nem rögtön vállalnék újabb kölyökkutyát, hanem rövidebb időre panzióztatnék.

Mi lesz az idős kutyákkal?

A vakvezető kutyák átlagosan tíz éves korukban nyugdíjba mennek. Ha megfelelő az állapotuk, dolgozhatnak tovább is, illetve, ha a látássérült szeretné, a nyugdíjas kutya is vele marad. Viszont, ha nem igényli, akkor a kölyöknevelőhöz is kerülhet, így előfordulhat, hogy Csengő még visszakerül hozzánk. Emellett, ha a látássérült vállalja, a kölyöknevelő tarthatja a kapcsolatot a kutyával és így is új embereket ismerhetünk meg. A kutyák nagyon értékes munkát látnak el és ebből következik, hogy az önkéntes munkánkkal is nagyon sokat tehetünk.

HITÉLET

BÁRÁNYBÖGÉS ÉS KÁVÉPÖRKÖLÉS

A kertben ültem a hintaágyban, amikor különös hangokra lettem figyelmes. Nagyon hangos, nagyon ideges báránybégetést hallottam. A szomszédunkban lakik két bárány, és szoktak is bégetni, de nem ilyen idegesen. Ez most olyan volt, mintha farkasok elől menekülnének nagy kétségbeesetten. De hát az nem lehet. Farkasok nincsenek nagyon Budakalászon. Egy kutya van még velük a kertben, de azt már megfigyeltem, hogy ők hárman a két báránnyal nagyon jó barátok. Csak játékból szoktak kergetőzni. De akkor most mi történhetett? Egyre hangosabb, egyre kétségbeesettebb a hang. Tekergettem a nyakam, hátha meglátok valamit. És meg is láttam. A legmagasabb fenyőfa tetején. Persze nem bárányok, hanem madarak voltak. Összevissza ugráltak az ágakon, és rettentően hangosak voltak. Mi lelte őket? Miért beszélnek idegen nyelven? Mi ez az egész? Nagyon furcsa, nagyon ijesztő. Biztos, hogy valami nincs rendben.

Közben persze a kávépörkölő jó illata betöltött mindent. És erről eszembe jutott Janó. Az unokaöcsém. Aki még nagycsoportos korában sem tudott beszélni, de hangokat nagyon jól tudott utánozni. Például a kávéfőző hangját. Olyan pontosan, hogy többször is kimentem a konyhába lekapcsolni, és ott vettem észre, hogy föl se tettem a kávé, csak a fiúcska viccel velem.

A bárányhangú madarak ijesztők voltak, a kávéfőző hangú fiú vicces, de mások is szokták egész ügyesen álcázni magukat. Testvérek, akik beleszólnak egymás dolgába, mert úgy tesz az egyik, mintha ő volna az anyuka, akinek nevelnie kell a másikat. Vagy anyukák, apukák, akik nem szólnak bele a gyerekek dolgába, mert úgy tesznek, mintha ott se lennének. Felnőttek, akik úgy tesznek, mintha nem volna fontos, amit mondanak, de halálra sértődnek, ha végül nem nekik lesz igazuk vagy nem rájuk hallgatnak. Emberek, akik úgy tesznek, mintha mindent tudnának és úgy beszélnek, mintha mindenki más pólyás lenne rajtuk kívül.

Hű! Jó, hogyha valaki/valami tud hangot adni. A kávéfőző kotyog, mielőtt leég a gumi benne. A bárány segítséget kér, mielőtt bekapja a farkas. Jó, ha a gyerek beszél és jó, ha a felnőtt is. És jó, ha tudnak figyelni egymásra és érteni is a szót! Csak arra kell vigyázni, hogy mindenki a saját hangján szóljon, és ne tegyen úgy, mintha, mert akkor összezavarodik minden.

*Bereczky Judit reformárus lelkész,
Budakalászi Reformárus Gyülekezet*

SÁRGA LEVÉL

Zsoltár 103,15-17 Az embernek napjai olyanok, mint a fű, úgy virágzik, mint a mezőnek virága. Hogyha általmegy rajta a szél, nincsen többé, és az ő helye sem ismeri azt többé. De az Úr kegyelme öröktől fogva való és örökkévaló az őt féltőkön, és az ő igazsága a fiaknak fiain;

Itt a sárga levelek szezonja. Érdekes divat lesz úrrá a templom körüli fákön. A legkitartóbb, leghűségesebb zöld leveleket is megszedíti ez a divatörület. Divat a sárga. Aki számít, az elsárgul. A menőbb fák már rikítanak. Nincs rajtuk egyetlenegy zöld, renitenskedő levél sem. Kevesen tudják, hogy mi húzódik meg eme „divatörület” mögött. Egyesek bizonyos szintestekről beszélnek, meg a hidegről vagy a fák vízháztartásának megváltozásáról.

Mások az öregedésről szólnak. Őszt emlegetnek. De hallottam olyanokat is, akik a közlekedési lámpák sárgájával hozták kapcsolatba a jelenséget. Hangoztatták, hogy ez a szín egy átmeneti jelzés. Átmenet a piros és a zöld között – és fordítva. Azt üzeni, hogy várakozni kell. Türelem! Ennyi. Még azt is mondják, hogy ha pirossal együtt jelenik meg, akkor zöld következik. Akkor lehet készülni a mozgásra, az indulásra, a szabadságra; ha meg csak úgy „magában van” a sárga, akkor meg kell állni, fékezni kell, mert piros jön. Jön a veszteglés ideje.

Ezekkel a gondolatokkal nézegetem a sarki fát, s közben egy játékos októberi szellő beletúr a divatszínes parókába. Várakozás

ide, várakozás oda, tucatnyi levél indul villogó integetéssel Avarországba. Útlevelek nincsenek, ők maguk a levelek, és ahol földet érnek, az az út. Hát így lesz belőlük útlevel. Avarországnak – az államnak, melynek népsűrűsége évszakonként változik – ők az útlevelei.

Számunkra, keresztyének számára az őszi sárgája után az Advent lilája következik. Ember! Egy a fontos: tudd olvasni a sárguló levelek üzenetét. Mert levéllel üzen az intelligens ember. Levelet ír a szerelmes, levelet a kérelmező, levelet a hatóság. Levelet írt ákombákom betűkkel katona a frontról. Levelet írtak az apostolok és levelezett Luther Márton Mária magyar királynéval.

A Teremtő levélszínekkal levelezik most velünk. Ősz van, hullanak a levelek. Sárga. Várakozz! Várakozz az Adventre! Várakozz a világbékére!

Most az egyházi esztendő végéhez közeledve üzenjenek a liturgikus színek! Reménykedj adventi lilával. Ünnepelj Karácsony fehérrel! Tarts bűnbánatot a böjti lilával és éledj erőre, hitre szeretetre pünkösdi pirossal!

*Győri János Sámuel
evangélikus plántáló lelkész*

A HIT SZERINTI IGAZ ÉLET

Az élet, a szenvedés és a halál értelmével kapcsolatos legdrámaibb kérdésekre csak Jézus Krisztusba vetett hit által lelhetünk választ, hiszen ő a láthatatlan Isten képmása, dicsőségének kisugárzása, az Út, az Igazság és az Élet. Szent II. János Pál pápa hangsúlyozta, hogy „az ember minden kérdésére, főként vallási és erkölcsi kérdéseire a döntő választ Jézus Krisztus adta meg, sőt, Ő maga ezekre a válasz.” Isten emberré lett és kinyilatkoztatta a teljes igazságot önmagáról, az élet értelméről és az ember hivatásáról: „Az ember misztériuma csak a megtestesült Ige misztériumában világosodik meg igazán.” „Hogyan találhatna az ember választ oly drámai kérdésekre, mint a fájdalom, az ártatlan szenvedése és a halál, ha nem abban a világosságban, mely Krisztus szenvedésének, halálának és föltámadásának misztériumában sugárzik?”

Ezért elsődleges feladatunk és valódi sorsunk itt a földi létben az, hogy megismerjük ezt az igazságot az Egyház tanítása által, a Szentírás és a Katekizmus olvasásával, de mindenekelőtt alakítsunk ki személyes kapcsolatot Jézus Krisztussal a mindennapi állhatatos ima, a szentmise és a szentségek által, valamint

éljük az evangélium és annak erkölcsi követelményei szerint. A Istennek való teljes önátadás döntő fontosságú az ember örök boldogsága szempontjából. Egyedül benne találjuk meg azt, amire szükségünk van. Soha nem lesz teljes nyugalomunk és igaz boldogságunk, amíg fel nem ismerjük azt, hogy Ő a minden, mi pedig csak általa lettünk valakik. Szívünk-lelkünk azért nyugtalan, mert olyasmiben keressük a nyugalmat, ami jelentéktelen, ahelyett, hogy arra törekednénk, hogy megismerjük a Mindenhatót, aki a Bölcsesség és a Jóság. Szent Ágoston, aki fiatal korában maga is végigjárta az élet útvesztőit, ezt írja: „Nyugtalan mindaddig a szívünk, míg meg nem nyugszik benned, Istenünk.”

A hit szerinti igaz élet abban nyilvánul meg, hogy minden nap átadjuk életünket Krisztusnak a kitartó imában, gyakran járulunk szentgyónáshoz és szentáldozáshoz. A hit szerinti élet egyúttal azzal az erőfeszítéssel is társul, hogy egész viselkedésünket Isten parancsainak és erkölcsi követelményeinek rendeljük alá. Csak akkor nyílik meg az ember előtt az üdvösség útja, ha így él.

Varga Zoltán plébános, Budakalászi Katolikus Plébánia

EBŐSSZEÍRÁS BUDAKALÁSZON

– december 31. a határidő

Ismét ebösszeírást tartunk Budakalászon. Legkésőbb december 31-ig kell bejelenteni a kutyákat: a kitöltött nyomtatványokat postán, személyesen vagy elektronikusan, e-önkormányzaton keresztül is eljuttathatják a hivatalba. Fontos, hogy a korábbi összeírás során már bejelentett ebeket a 2023. évi adatgyűjtés alkalmával ismét be kell jelenteni.

Az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény alapján 2012. évtől a települési önkormányzatok ebrendészeti feladataik elvégzése érdekében, és a veszélyesség elleni oltás járványvédelmi vonatkozásaira való tekintettel, három évente legalább egy alkalommal ebösszeírást kötelesek végezni, mely alapján elektronikus nyilvánítást kell vezetni az ebre és tulajdonosára vonatkozó adatokról.

A minél könnyebb regisztráció és a jövőbeni adatmódosítás érdekében az önkormányzat csatlakozott egy elektronikus ebnyilvántartóhoz, melynek segítségével közvetlenül, papírmunka és e-mailek küldése nélkül tudja jelezni kutyája adatait a gazdi. **Regisztrálja kutyáját online pár kattintással, így a jövőben bármilyen adat megváltozása esetén ugyanezen felületen tudja megadni az új információkat.** Az online rendszert ide kattintva éri el: <http://ugyfelkapu.ebnyilvantarto.hu/>

Az eb tulajdonosa köteles az adatlapon meghatározott adatokat az önkormányzat rendelkezésére bocsátani. A formanyomtatványok a www.budakalasz.hu oldalról letölthetők.

Kérjük, hogy a határidőben tegyenek eleget adat-szolgáltatási kötelezettségüknek. Ha a kitöltéssel kapcsolatban kérdésük van, érdeklődjenek Polgármesteri Hivatal környezetvédelmi és rendezési osztályánál, félfogadási időben az alábbi telefonszámon: 06 26/ 340-266/ 106-os mellék.

Az adatszolgáltatás nem teljesítése a jogszabály szerint szankciót von maga után, amely elkerülése mindannyiunk közös érdeke. Köszönjük a közreműködést!

Preventív szakorvosi

EGÉSZSÉG

szűrővizsgálatok 2023 őszén

Budakalász Város Önkormányzat támogatásával az idei őszön még egy urológiai szűrővizsgálatra van lehetőség.

Időpont: 2023. december 2., szombat 9-14 óráig

**A vizsgálatot DR. BÓDY GÁBOR DÉNES
urologus szakorvos végzi.**

Ide tartoznak a vese megbetegedései, húgyhólyag problémái, az idős korban jelentkező vizelettartási gondok, az 50 év feletti férfiak prosztata megnagyobbodása és az ezzel járó betegségek is. A szűrés alkalmával tapintásos vizsgálat, ultrahangos megfigyelés és vizelet teszt ellenőrzés lesz. A preventív szűrővizsgálatok célja a betegségek időbeni felismerése, ezért akinek ismert urológiai betegsége van, ők továbbra is a szakorvosi rendelőintézetet keressék fel.

A szűrés helyszíne: Egészség ház, földszint.

Jelentkezni lehet: Széllné Kuti Mártánál kedd és csütörtök este 18-20 óráig a 06 30 4672721 telefonszámon.

Az októberi lapszámban meghirdetett vizsgálatokra jelentkezést már nem tudunk fogadni.

Dr. Csobod Judit,
Egészséges Budakalászáért Egyesület

SPORT

TÖBB MINT EZREN AZ ŐSZI TÓFUTÁSON

Október 7-én rendeztük meg az őszi Tófutást, ami ismét az Omszk-tó köré vonzott több, mint ezer nevezőt. Amerre néztünk, mindenhol izgatót sportolni vágyók, lelkes szurkolók és önkéntesek élvezték a napfényt, kellemes időjárást és a nagyszerű programot.

SÉTA AZ EGÉSZSÉGÉRT Szívvel. Lélekkel. Mozgással.

Az egészséges életmód kialakítása növelheti az egészségben eltöltött élethez viszonyított elengedhetetlen az aktív életmód, a mozgás beépítése a mindennapokba. Nem mindegy azonban, milyen mozgásformát választunk. Az egyéni egészségi állapothoz illeszkedő, ezáltal megfelelően kiválasztott fizikai aktivitás jótékony hatással van nemcsak a mentális állapotra, de többek között a szív- és érrendszerre is.

A biztonságos mozgás népszerűsítését tűzte ki célul a Semmelweis Egyetem Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinika „TKP2021-NKTA-46 Egészséges Nemzet” projekt alprogramjának vizsgálatvezetői is, amikor meghirdették Budakalászon a Séta az egészségért mozgásprogramot, amelyre helyi lakosok jelentkezettek.

A séta teljes ideje alatt lehetőség nyílt kötetlenül beszélgetni a programban dolgozó szakemberekkel (orvosok, egészségpszichológiai szakpszichológusok, dietetikus, mozgásprogramokat vezető szakember) a szív- és érrendszeri betegségről, valamint az életmódváltás kihívásairól és lehetőségeiről. Indulás után nem sokkal már ki is alakultak a szakemberek körül azok a kis csoportok, akik érdeklődve tették fel kérdéseiket és osztották meg saját tapasztalataikat az út során.

A rendezvénynek az időjárás és a hangulat is kedvezett. A jelentkezők kétórás sétát tettek, a Művelődési Ház udvaráról indultak, majd az Omszk-tó megkerülésével jutottak vissza a kiindulási helyre. Nem a célon, hanem a közös mozgáson és a beszélgetéseken volt a hangsúly. Az életmódváltás sem egy azonnali megérkezés, hanem maga a megtett út, a döntés utáni meg-megújuló motiváció, a fokozatosan kialakított új szemléletmód, viselkedésváltozás. Az Egyetem által vezetett kutatás résztvevőinek azonban ezzel sem kell egyedül szembenézniük, hiszen a sétán résztvevő szakemberek egy éven át ingyenes, helyben elérhető programokat biztosítanak számunka ahhoz, hogy magabiztosan és biztonságosan indulhassanak el az életmódváltás kihívásokkal teli útján.

Remek hangulatban zajlott le a 41. Tófutás Budakalászon. 1003-an regisztráltak, ami a kedvező, napos időjárásnak is köszönhető. Újdonság a statisztikákban, hogy soha ennyien nem indultak még hosszú távon a futók, ráadásul egyre fiatalabb a mezőny összetétele. A nevezés közben a Welldance csapata ejtette ámulatba a jelenlevőket, majd a Kalász Sulival egy közös bemelegítéssel vehettünk részt, mielőtt elrajtoltunk.

A rendezvény alatt elkényeztette a jelenlevőket a Kalász Suli büféje, aminek a bevételeivel (422.700 forint) az iskola játszódvarának felújítását támogathattuk. A pultoknál aláírásokat is gyűjtöttek annak érdekében, hogy a Kalász Suli Általános Iskola oktatási rendszere 8+4 évfolyamos iskolai modellre állhasson át. Az eredményhirdetés során dr. Göbl Richárd polgármester adta át a nyereményeket és gratulált a legjobbaknak.

A gyaloglók világnapján megrendezett eseményen részt vettek a Budakalászi Gyaloglóklub tagjai is, akik lendületükkel bizonyították, a megfelelően megválasztott mozgásforma valóban fitten tartja a testet és a lelket is egyaránt.

CSALÁDI NAPOT TART A POMÁZI TŰZOLTÓSÁG BUDAKALÁSZI ŐRSE

November 26-án, vasárnap, 9 és 16 óra között nyílt családi napot tart a Pomázi Tűzoltóság budakalászi őrsé fennállásának 15. évfordulója alkalmából a volt Lenfonó területén lévő tűzoltó szertárban. A színes programban szerepel a tűzoltószertár és a tűzoltóautók bemutatása, valamint cicakeresés a füstkamrában és különféle gyermekjátékok. 15 órakor fellép a tEDDVISSZA együttes. Minden érdeklődőt szeretettel várunk! A rendezvény megközelíthető lesz a Faluház parkolóján keresztül is.

KARÁCSONYI ELŐKÉSZÜLETEK NOVEMBERBEN

A karácsonyt minden évben ugyanakkor ünnepeljük, érdemes hát időben felkészülnünk rá, hogy az utolsó pillanatban már csak a karácsonyfa díszítésére kelljen koncentrálnunk. Így biztosak lehetünk benne, hogy nem marad ki semmi, az ünnepek valóban a nyugodt családi együttlétről fognak szólni. És hogy mit tehetünk ennek érdekében? Íme néhány ötlet.

1. Ajándékok vásárlása novemberben

Ma már nem kell boltról boltra járnunk, „mint a régi szép időkben”, hogy beszerezzük a karácsonyi ajándékokat. Érdemes idejekorán hozzálátni az ötletek gyűjtéséhez, és akár a vásárláshoz is. Ha mégis feltétlenül szükséges a személyes jelenlét, akkor is pontosan fogjuk tudni, merre induljunk.

Jó tanács: Érdemes a csomagoláshoz szükséges papírokat, szalagokat, ragasztókat már az ajándékvásárlás, vagy egy nagybevásárlás alkalmával a kosárba tenni!

Ajándékötlet: Ami nálunk nagyon bevált, az élmény vásárlása. Azt gondolom, hogy egy felnőttnak, akinek már tényleg mindene megvan, illetve egyből megveszi magának azt, amire szüksége van, nos... neki igazán nehéz megtalálni a megfelelő ajándékot. Viszont van itt egy dolog, amire nem biztos, hogy szívesen költ az ember, de mástól szívesen fogadja. Ez pedig a saját szórakoztatása, egy élmény, pl. kiszabadulós játék, jachtozás a Dunán, formaautó vezetése, szabadesés, csak hogy párat említsek a rengeteg lehetőség közül. Nem egy újabb nyakkendő vagy bögre, ami bekerül a szekrény mélyére, hanem egy örök élmény, amelybe az is belefér, hogy a megajándékozottal tartunk a program során, így máris közös is az élmény.

2. Ajándékok becsomagolása folyamatosan

Ha már beszereztük az ajándékokat, miért ne csomagolhatnánk is be őket idejekorán? Nem kell mindent egyszerre megcsinálni, csak ahogy a kedvünk tartja, szép komótosan, van még időnk!

3. Mézeskalácsok megsütése novemberben

A mézeskalács hírhedt arról, hogy külön jót tesz neki, ha hagyják állni, hogy legyen ideje megpuhulni. Hát itt a lehetőség, még több mint egy hónapig puhulhatnak a fűszeres kekszecskék.

Aki mégis inkább az utolsó pillanatra hagyná a sütést, a következő számban megtalálja majd az Egyből puha mézeskalács receptjét is. Azonban vigyázat, az egyből fogyaszthatóság komoly veszélyeket rejt magában, nem biztos, hogy marad az ünnepi asztalra.

4. Menü összeállítása novemberben

Érdemes már most megálmodni, hogy mit szeretnénk feltálalni az ünnepi asztalon, átgondolni a hozzávalókat, kiszámolni a szükséges mennyiségeket. Jó tanács: Ne feledkezzünk meg a terítéshez szükséges kiegészítőkről, szalvétá, terítő stb.!

5. Díszek, égők megvásárlása novemberben

Vegyük számba, hogy a díszek és fények kapcsán minden megvan-e, amire szükségünk lehet, esetleg nézzük át a korábbi égősort, hogy működik-e, nehogy a díszítés során derüljön rá fény, hogy... nincs fény.

+1 Ahány ház, annyi szokás

Gondoljuk át, mi lehet, ami kimaradt a fenti felsorolásból, de elengedhetetlen része a karácsonyunknak, esetleg van-e olyan új szokás, amit szívesen kipróbálnánk, bevezetnénk az idei évben az ünnep kapcsán, és ehhez mire van szükségünk.

Az előkészületek mellett, íme egy recept, amit 20 éve minden novemberben megsütünk, nekem ez az ünnepi ráhangolódás első állomása. És garantálom, hogy akinek a sütőtök szó hallatán borsószik a háta, az is szívesen fogja fogyasztani ezt a nyálánkságot.

Sütőtök kalács

Hozzávalók:

3 csésze liszt	25 dkg lágy vaj
1,5 tk sütőpor	1 csésze cukor
1,5 tk szójababkarbóna	4 nagy tojás
2 tk fahéj	2 csésze főtt, tört sütőtök (kb. 50 dkg)
1 tk őrölt szerecsendió	1 tk őrölt gyömbér
1 tk őrölt szegfűszeg	1 tk vaníliaaroma
1 tk őrölt szegfűbors	1/2 csésze mazsola

(A mérőcsésze űrtartalma: 2 dl)

Elkészítés:

- Készítsük elő a megfelelő sütőformát. Ehhez a mennyiséghez egy 24 cm átmérőjű kerek sütőformát, vagy egy gyümölcskenyér sütéséhez való formát javaslok, de muffinként is remekül megállja a helyét. Ha nem szilikon formára esett a választás, ki kell vajazni.
- Melegítsük elő a sütőt 180 °C-ra.
- Vegyítsük el a száraz hozzávalókat, a lisztet, a sütőport, a szójababkarbónát, a fahéjat, a szerecsendiót, a gyömbért, a szegfűszeget és a szegfűborsot.
- Egy másik tálban keverjük habosra a vajat a cukorral, adjuk hozzá egyenként a tojásokat, és jól verjük fel.

Borítsuk bele a pépesített sütőtököt és a vaníliaaromát, majd alaposan dolgozzuk össze. Szórjuk bele a fűszeres lisztet, a mazsolát, és jól keverjük el.

- Öntsük a tésztát az előkészített formába, és süssük amíg teljesen át nem sül, nagyjából 55 percig.

Végül teljesen hűtsük ki és fogyasszuk egészséggel!

Összeállította: Mogyorósi Rita / anyamasszony.blog.hu

NOVEMBER 16. CSÜTÖRTÖK 14.00 - 18.00

Mentáskert Termelői Piac

Kísérő program: szűrővizsgálatok, dietetikai tanácsadás, fókuszban a cukorbetegség

NOVEMBER 16. CSÜTÖRTÖK 15.00

100 ÉVES A LENFONÓ SZÖVŐGYÁR

– kiállítás megnyitóját. A Klinger Henrik által 1923-ban alapított szövőgyár idén ünnepli fennállása 100. évfordulóját. Bár az elmúlt harminc évben már nem működött a Lenfonó, a kerek évfordulóról nem szeretnénk elfeledkezni. Szeretettel várjuk az egykori munkatársakat és családtagjaikat az ünnepi alkalomra, ami egyben a 100 éves jubileumra készült időszaki kiállítás megnyitója is lesz a Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár báltermében.

NOVEMBER 16. CSÜTÖRTÖK 18.00

Fridrik Ágnes festőművész, grafikus önálló kiállításának megnyitója a kávézóban.

NOVEMBER 17. PÉNTEK

Emlékezés a 15 éve elhunyt Tunyogi Péterre

A koncerten elhangzanak P. Mobil és Tunyogi Rock Band dalok

19.00 Telegram zenekar:

Jó hírek c. 2023-as albumának bemutatója

20.30 Tunyó Öröksége zenekar koncertje

Belépőjegy elővételben a tixa.hu oldalon kapható: 3.000 Ft, a helyszínen a koncert előtt: 3.500 Ft

NOVEMBER 18. SZOMBAT 21.00

Slágerek éjszakája – hazai és nemzetközi retró zenék. Jegyelővétel és további információ: 06 30 419 9397

NOVEMBER 25. SZOMBAT 20.00 Katalin bál

A hagyományokhoz híven 2023 novemberében is megrendezzük a Katalin bált. A báli hangulatot a Budapest Showtime Premium Live Band garantálja. Kapunyitás: 19.00. Belépőjegy: 5500 Ft (a belépő csak a welcome drinket tartalmazza), Vacsorajegy: 3500 Ft. A tombola 22 órakor kezdődik. Jegyek elővételben kaphatók a művelődési ház kávézójában, további információ: 06 70 395 5455

NOVEMBER 30. CSÜTÖRTÖK 14.00 - 18.00

Mentáskert Termelői Piac

Kísérő program: Készülünk együtt a Karácsonyra! - adventi koszorú készítés és gyertyavásár

DECEMBERI ELŐZETES

DECEMBER 1. PÉNTEK 18.00

Notturmo Quartet adventi koncertje

A vonósnégyes műsorán:

W. A. Mozart: C-dúr Vonósnégyes No.4, Op. 157

Arcangelo Corelli: G-moll („Karácsonyi”) Concerto Grosso No.8, Op. 6, vonósnégyes átírat

A. Borogyin: D-dúr vonósnégyes No. 2

Adventi korál-válogatás

Közreműködik: Gyódi Norbert (hegedű), Deli Gábor (hegedű), Vass Grit Réka (brácsa), Szűcs Lili (cselló)

Belépőjegyek elővételben a www.tixa.hu-n: 1000 Ft, helyszínen a koncert előtt: 1500 Ft (Fogyatékkal élőknek és 1 fő kísérőnek a rendezvény ingyenesen látogatható.)

DECEMBER 1. PÉNTEK 19.00

Pál Feri atya előadása

Az adventi időszakra készülve Lélekbúvár sorozatunk következő vendége Pál Feri atya Prima Primitissima díjas római katolikus pap, mentálhigiénés szakember, motivációs előadó, író.

Az előadás címe: ELÉGEDETLEN AZ ÉLETTEL – vágyak, célok, küzdelmek

DECEMBER 2. SZOMBAT 10.00

Diótörő - meseszínház egy felvonásban

A produkció a Nektár Színház előadása.

Az előadást óvodásoknak és kisiskolásoknak ajánljuk, de az a felnőtt sem fog unatkozni, aki őket elkíséri. Az előadás időtartama 60 perc.

További információ az előadásról:

<http://www.nektarszinhaz.hu/diotoro.html>

Jegyek elővételben a tixa.hu oldalon kaphatók, további jegyvásárlásra az esemény napján a helyszínen van lehetőség.

DECEMBER 2., 9., 16., 23., SZOMBAT 16.00

Adventi hétvégék

December 2. – A Nyitnikék Óvoda és a Patakpart Ált. Isk. műsora

December 9. – A Budakalászi Telepi Óvoda és a Szentistvántelepi Ált. Isk. műsora

December 16. – A Jó Pásztor Katolikus Óvoda és a Kalász Suli műsora

December 23. – A Budakalászi Református Gyülekezet kórusának műsora

DECEMBER 5. KEDD 16.00 Jön a Mikulás!

A Guliba Társulat műsorát követően a Mikulás személyesen is beköszön hozzánk.

Az esemény a KKMHK és a Viola Egyesület közös szervezése. A részvétel előregisztrációhoz kötött, jelentkezni az info@koskarolyhm.hu e-mail címen vagy a 06 70 331 7183 telefonszámon lehet. Ahhoz, hogy minél több gyermeknek tudjunk örömet szerezni ezen a délutánon, lehetőség szerint családonként egy kísérő vegyen részt a programon.

DECEMBER 7. CSÜTÖRTÖK 14.00 - 18.00

Mentáskert Termelői Piac

Kísérő program: kézműves karácsonyi vásár és csomagolási praktikák

DECEMBER 7. CSÜTÖRTÖK 18.00 Borklub

További információ: Nyikos István és Kézér Ilona: 30/954-9147, 20/311-0986, Bacchus Arts Stúdió: bacchus.studio@gmail.com

DECEMBER 8. PÉNTEK 19.00

Für Anikó & Karácsony János - Ábrádon túl

Für Anikó- ének, próza, Karácsony János- ének, gitár. A koncert 60 perces.

Jegyek elővételben a tixa.hu oldalon: 4000 Ft

További jegyvásárlásra az előadás napján a helyszínen is van lehetőség: 4500 Ft

DECEMBER 10. VASÁRNAP 15.00

IDŐSEK ADVENTJE

Budakalász Város Önkormányzata szeretettel meghívja 65 éven felüli polgárait 2023. december 10-én vasárnap 15.00 órától a Budakalászi Sportcsarnokban (Omszk park 1.) tartandó adventi ünnepségre. Az eseményen fellép a Solymos Tóni Trió. Részvételi szándékukat december 4. hétfőig az info@koskarolyhm.hu email címen vagy 9-16 óra között a 06 70 395 5455-ös telefonszámon várjuk.

ÁLLÁS | Takarító munkatársat keres a Faluház

A Kós Károly Művelődési Ház és Könyvtár (Faluház) határozatlan idejű jogviszony keretében takarító munkatársat keres teljes munkaidős 8 órás időtartamban. Információ, jelentkezés **önéletrajzzal a gondnok@koskarolyhm.hu** címen Decsi László gondnoknál. További információ: +3670-411-0753 (hétköznap 8:00-16:00 között)

BUDAALÁSZI

HÍRMONDÓ

Budakalász polgárainak lapja • Stadtblatt für Kalasch • Лист грађана у Каласу

Felelős kiadó: Dr. Deák Ferenc

Szerkesztők: Orosz Ferenc, Péterffy Gábor

Munkatársak: Gulyás Rita, Urbán Ákos

Fotók: Hartl-Nagy Tamás, Szabó Zoltán

Tördelés: Ali Vali

Nyomatás újrapiapér felhasználásával:

Print Brokers Team Kft.

E-mail: hirmondo@budakalasz.hu | Telefon: 06 26/340-266

Újrapiapér

TUNYOGI

EMLÉKEZÉS A 15 ÉVE ELHUNYT **Tunyogi Péterre**
P. MOBIL ÉS TUNYOGI ROCK BAND DALOK

19.00

TELEGRAM
Jó hírek c. 2023-as albumának bemutatója

20.30

TUNYÓ
ÖRÖKSÉGE
ZENEKAR

2 BANDA
1 MŰSORBAN
100 %
ROCK AND ROLL!

2023. november 17.

BELEPŐJEGY ELŐVÉTELBEN A TIXA.HU OLDALON 3.000.-FT. A HELYSZÍNEN A KONCERT ELŐTT 3.500.-FT.

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7 183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

TIXA, ROCKHAZ

...időutazás
felnőtteknek.

**2023
November
18.**

Szombat
21:00-03:00

Helyszín: Kós Károly Művelődési Ház, 2011 Budakalász, Szentendrei út 9.
Jegyelővétel: 06 30 419 9397

**SLÁGEREK ÉJSZAKÁJA
HAZAI & NEMZETKÖZI RETRO**

BELEPŐ: 3000 FT - HELYSZÍNI JEGYVÁSÁRLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG.
A BELEPTETÉS JOGÁT A PORTASZOLGÁLAT FENNTARTJAI!

**CSALÁDI
MATEINÉ**

DIOTÖRŐ

A Nektár Színház előadása

**2023. DECEMBER 02.
SZOMBAT, 10 ÓRA**

További jegyinformáció:
honlapunkon és Facebookon

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670 331 7 183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

BUDAALÁSZ

FÜRINKO & KARACSONY

ÁBRÁNDON TŐL

**2023. december 8. péntek, 19 óra
12.08.**

TÖVÁBBI JEGYINFORMÁCIÓ:
HONLAPUNKON ÉS FACEBOOKON.

AZ ELŐADÁS AZ NKA HANGFELÁLLÓ
PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

KÓS KÁROLY
MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9.
+3626 340 468 WWW.KOSKAROLYMH.HU

RockHAZ

Adventi Gyertyagyűjtés

december 02. 16⁰⁰

A Nyitnikék Óvoda és a Patakpart Ált. Isk. műsora

december 09. 16⁰⁰

A Budakalászi Telepi Óvoda és a Szentistvántelepi Ált. Isk. műsora

december 16. 16⁰⁰

A Jó Pásztor Katolikus Óvoda és a Kalász Suli műsora

december 23. 16⁰⁰

A Budakalászi Református Gyülekezet kórusának műsora

Helyszín: a Kárpátok Őre szobor előtti tér
Készüljünk együtt az ünnepre, sok szeretettel várunk mindenkit!

KÓS KÁROLY MŰVELŐDÉSI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR
2011 BUDAKALÁSZ, SZENTENDREI ÚT 9. WWW.KOSKAROLYMH.HU
+3670/331 7183, +3626 340 468 INFO@KOSKAROLYMH.HU

BUDAKALÁSZ